

PRZEGLĄD WYBORCZY

Biuletyn informacyjny

4-6/2014

Wydawnictwo Krajowego Biura Wyborczego

ISSN 1507-983X

Wydawnictwo Krajowego Biura Wyborczego

00-902 Warszawa, ul. Wiejska 10

Opracowanie - Alicja Kicińska oraz zespół w Krajowym Biurze Wyborczym

Redakcja – Kazimierz Wojciech Czaplicki, Szef Biura

Skład komputerowy – Elżbieta Cieślak

Oddano do druku – lipiec 2014 r.

*Przy wykorzystaniu informacji zawartych w „Przeglądzie wyborczym” prosimy o
każdorazowe wskazanie źródła informacji.*

**Oficjalna strona Państwowej Komisji Wyborczej i Krajowego Biura Wyborczego w
Internecie**

www.pkw.gov.pl

SPIS TREŚCI	Str.
* Posiedzenia Państwowej Komisji Wyborczej	4
* Wybory posłów do Parlamentu Europejskiego	4
* Losowanie numerów list kandydatów na posłów	4
* Obwieszczenie o wynikach wyborów (wyciąg)	5
* Sprawozdanie z wyborów	12
* Protesty wyborcze	34
* Wybory uzupełniające do Senatu RP	35
* Zarządzenie wyborów przez Prezydenta RP	35
* Działania Państwowej Komisji Wyborczej	38
* Gospodarka finansowa partii politycznych w 2013 r.	50
* Współdziałanie i wymiana doświadczeń	52

POSIEDZENIA PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

Państwowa Komisja Wyborcza odbyła 14 posiedzeń w dniach 7, 14, 22, 24 i 25 kwietnia, 5, 14, 19 i 26 maja, 3, 8, 16, 23 i 30 czerwca 2014 r.

* Kontynuowano prace związane z przeprowadzeniem wyborów posłów do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 25 maja 2014 r.

* Do dnia 15 kwietnia 2014 r. komitety wyborcze uczestniczące w wyborach mogły zgłaszać właściwym okręgowym komisjom wyborczym listy kandydatów na posłów do rejestracji. Okręgowe komisje wyborcze zarejestrowały listy kandydatów zgłoszone przez 12 komitetów wyborczych.

Państwowa Komisja Wyborcza w dniu 25 kwietnia 2014 r. dokonała publicznego losowania jednolitych numerów dla zarejestrowanych listy kandydatów na posłów do Parlamentu Europejskiego. W wyniku losowania listy poszczególnych komitetów otrzymały następujące numery:

Numer 1 – Komitet Wyborczy Solidarna Polska Zbigniewa Ziobro

Numer 2 – Komitet Wyborczy Wyborców Ruch Narodowy

Numer 3 – Koalicyjny Komitet Wyborczy Sojusz Lewicy Demokratycznej-Unia Pracy

Numer 4 – Komitet Wyborczy Prawo i Sprawiedliwość

Numer 5 – Koalicyjny Komitet Wyborczy Europa Plus Twój Ruch

Numer 6 – Komitet Wyborczy Polska Razem Jarosława Gowina

Numer 7 – Komitet Wyborczy Nowa Prawica – Janusza Korwin-Mikke

Numer 8 – Komitet Wyborczy Platforma Obywatelska RP

Numer 9 – Komitet Wyborczy Polskie Stronnictwo Ludowe

Numer 10 – Komitet Wyborczy Demokracja Bezpośrednia

Numer 11 – Komitet Wyborczy Samoobrona

Numer 12 – Komitet Wyborczy Partia Zieloni

* W dniu 26 maja 2014 r. na podstawie protokołów wyników głosowania w okręgach wyborczych Państwowa Komisja Wyborcza sporządziła protokół wyników głosowania w skali kraju i protokół wyborów posłów oraz obwieszczenie o wynikach wyborów posłów do Parlamentu Europejskiego przeprowadzonych w dniu 25 maja

2014 r. Obwieszczenie zostało ogłoszone w Dzienniku Ustaw z 2014 r. poz. 692, jest także podane na stronie internetowej www.pkw.gov.pl.

OBWIESZCZENIE
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 26 maja 2014 r.
o wynikach wyborów posłów do Parlamentu Europejskiego
przeprowadzonych w dniu 25 maja 2014 r.

(wyciąg)

Na podstawie art. 361 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21, poz. 112, z późn. zm.¹), zwanej dalej „Kodeksem wyborczym”, Państwowa Komisja Wyborcza podaje do publicznej wiadomości wyniki wyborów posłów do Parlamentu Europejskiego przeprowadzonych w dniu 25 maja 2014 r.

Dział I.

Zbiorcze wyniki głosowania w skali kraju

Rozdział 1. Dane ogólne

1. Wybory przeprowadziły:
 - 1) Państwowa Komisja Wyborcza;
 - 2) 13 okręgowych komisji wyborczych, w skład których powołano 104 sędziów sądów powszechnych, wojewódzkich sądów administracyjnych oraz Sądu Najwyższego;
 - 3) 39 rejonowych komisji wyborczych, w skład których powołano 195 sędziów sądów powszechnych, wojewódzkich sądów administracyjnych oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego;
 - 4) 27 664 obwodowe komisje wyborcze, w skład których powołano 209 196 wyborców.
2. Wybierano 51 posłów do Parlamentu Europejskiego spośród 1 277 kandydatów zarejestrowanych na 130 listach kandydatów przez 12 komitetów wyborczych.

Rozdział 2. Zbiorcze wyniki głosowania

¹ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 26, poz. 134, Nr 94, poz. 550, Nr 102, poz. 588, Nr 134, poz. 777, Nr 147, poz. 881, Nr 149, poz. 889, Nr 171, poz. 1016 i Nr 217, poz. 1281, z 2012 r. poz. 849, 951 i 1529 oraz z 2014 r. poz. 179 i 180.

Na podstawie protokołów wyników głosowania z wszystkich okręgów wyborczych, Państwowa Komisja Wyborcza ustaliła następujące wyniki głosowania w skali kraju:

- 1) liczba wyborców uprawnionych do głosowania wyniosła 30 636 537, pakiety wyborcze wysłano 6 169 wyborcom;
- 2) karty do głosowania wydano 7 295 481 wyborcom, w tym 1 858 kart wydano na podstawie przedstawionego pełnomocnictwa, zaś 50 704 wyborców głosowało na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania;
- 3) obwodowe komisje wyborcze otrzymały łącznie 4 912 kopert zwrotnych;
- 4) w 325 kopertach zwrotnych nie było oświadczenia o osobistym i tajnym oddaniu głosu, w 4 kopertach zwrotnych oświadczenie nie było podpisane przez wyborcę, w 6 kopertach zwrotnych nie było koperty na kartę do głosowania, w 10 kopertach zwrotnych znajdowała się niezaklejona koperta na kartę do głosowania;
- 5) do urn wrzucono 4 594 kopert na karty do głosowania;
- 6) z urn wyjęto 7 298 064 kart do głosowania, w tym 4 583 kart z kopert na karty do głosowania;
- 7) liczba kart nieważnych wyniosła 574;
- 8) liczba kart ważnych wyniosła 7 297 490, czyli frekwencja wyborcza wyniosła 23,82%;
- 9) liczba głosów nieważnych wyniosła 228 005, co stanowi 3,12% ogólnej liczby głosów;
- 10) liczba głosów ważnych oddanych łącznie na wszystkie listy kandydatów wyniosła 7 069 485, co stanowi 96,88% ogólnej liczby głosów.

Rozdział 3. Zbiorcze wyniki głosowania na listy kandydatów komitetów wyborczych

Na listy kandydatów poszczególnych komitetów wyborczych oddano łącznie następującą liczbę głosów ważnych:

- 1) na listy nr 1 zarejestrowane przez Komitet Wyborczy Solidarna Polska

- Zbigniewa Ziobro oddano łącznie 281 079 głosów, to jest 3,98% głosów ważnych w skali kraju;
- 2) na listy nr 2 zarejestrowane przez Komitet Wyborczy Wyborców Ruch Narodowy oddano łącznie 98 626 głosów, to jest 1,40% głosów ważnych w skali kraju;
 - 3) na listy nr 3 zarejestrowane przez Koalicyjny Komitet Wyborczy Sojusz Lewicy Demokratycznej-Unia Pracy oddano łącznie 667 319 głosów, to jest 9,44% głosów ważnych w skali kraju;
 - 4) na listy nr 4 zarejestrowane przez Komitet Wyborczy Prawo i Sprawiedliwość oddano łącznie 2 246 870 głosów, to jest 31,78% głosów ważnych w skali kraju;
 - 5) na listy nr 5 zarejestrowane przez Koalicyjny Komitet Wyborczy Europa Plus Twój Ruch oddano łącznie 252 779 głosów, to jest 3,58% głosów ważnych w skali kraju;
 - 6) na listy nr 6 zarejestrowane przez Komitet Wyborczy Polska Razem Jarosława Gowina oddano łącznie 223 733 głosy, to jest 3,16% głosów ważnych w skali kraju;
 - 7) na listy nr 7 zarejestrowane przez Komitet Wyborczy Nowa Prawica – Janusza Korwin-Mikke oddano łącznie 505 586 głosów, to jest 7,15% głosów ważnych w skali kraju;
 - 8) na listy nr 8 zarejestrowane przez Komitet Wyborczy Platforma Obywatelska RP oddano łącznie 2 271 215 głosów, to jest 32,13% głosów ważnych w skali kraju;
 - 9) na listy nr 9 zarejestrowane przez Komitet Wyborczy Polskie Stronnictwo Ludowe oddano łącznie 480 846 głosów, to jest 6,80% głosów ważnych w skali kraju;
 - 10) na listy nr 10 zarejestrowane przez Komitet Wyborczy Demokracja Bezpośrednia oddano łącznie 16 222 głosy, to jest 0,23% głosów ważnych w skali kraju;
 - 11) na listy nr 11 zarejestrowane przez Komitet Wyborczy Samoobrona oddano łącznie 2 729 głosów, to jest 0,04% głosów ważnych w skali kraju;
 - 12) na listy nr 12 zarejestrowane przez Komitet Wyborczy Partia Zieloni oddano

łącznie 22 481 głosów, to jest 0,32% głosów ważnych w skali kraju.

Dział II.

Ogólny podział mandatów

Rozdział 1. Komitety wyborcze uprawnione do udziału w podziale mandatów

Uprawnione do udziału w podziale mandatów były, zgodnie z art. 335 Kodeksu wyborczego, następujące komitety wyborcze, na których listy kandydatów oddano co najmniej 5% głosów ważnych w skali kraju:

- 1) Koalicyjny Komitet Wyborczy Sojusz Lewicy Demokratycznej-Unia Pracy;
- 2) Komitet Wyborczy Prawo i Sprawiedliwość;
- 3) Komitet Wyborczy Nowa Prawica – Janusza Korwin-Mikke;
- 4) Komitet Wyborczy Platforma Obywatelska RP;
- 5) Komitet Wyborczy Polskie Stronnictwo Ludowe.

Rozdział 2. Komitety wyborcze nieuprawnione do udziału w podziale mandatów

Uprawnienia do udziału w podziale mandatów nie uzyskały następujące komitety wyborcze, których listy kandydatów nie spełniły warunku określonego w art. 335 Kodeksu wyborczego:

- 1) Komitet Wyborczy Solidarna Polska Zbigniewa Ziobro;
- 2) Komitet Wyborczy Wyborców Ruch Narodowy;
- 3) Koalicyjny Komitet Wyborczy Europa Plus Twój Ruch;
- 4) Komitet Wyborczy Polska Razem Jarosława Gowina;
- 5) Komitet Wyborczy Demokracja Bezpośrednia;
- 6) Komitet Wyborczy Samoobrona;
- 7) Komitet Wyborczy Partia Zieloni.

Rozdział 3. Podział mandatów pomiędzy komitety wyborcze

Państwowa Komisja Wyborcza zgodnie z art. 356 Kodeksu wyborczego dokonała podziału mandatów pomiędzy uprawnione komitety wyborcze. Poszczególnym uprawnionym komitetom wyborczym przypadły następujące liczby mandatów:

- 1) Koalicyjny Komitet Wyborczy Sojusz Lewicy Demokratycznej-Unia Pracy, który zarejestrował listy nr 3 – 5 mandatów;
- 2) Komitet Wyborczy Prawo i Sprawiedliwość, który zarejestrował listy nr 4 – 19 mandatów;
- 3) Komitet Wyborczy Nowa Prawica – Janusza Korwin-Mikke, który zarejestrował listy nr 7 – 4 mandaty;
- 4) Komitet Wyborczy Platforma Obywatelska RP, który zarejestrował listy nr 8 – 19 mandatów;
- 5) Komitet Wyborczy Polskie Stronnictwo Ludowe, który zarejestrował listy nr 9 – 4 mandaty.

Dział IV.

Wyniki wyborów posłów do Parlamentu Europejskiego

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła, iż posłami do Parlamentu Europejskiego zostali wybrani:

1. Z list nr 3, które zarejestrował Koalicyjny Komitet Wyborczy Sojusz Lewicy Demokratycznej-Unia Pracy:
 - 1) GERINGER DE OEDENBERG Lidia Joanna, zgłoszona w okręgu wyborczym nr 12;
 - 2) GIEREK Adam, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 11;
 - 3) LIBERADZKI Bogusław Marian, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 13;
 - 4) ŁYBACKA Krystyna Maria, zgłoszona w okręgu wyborczym nr 7;
 - 5) ZEMKE Janusz Władysław, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 2.
2. Z list nr 4, które zarejestrował Komitet Wyborczy Prawo i Sprawiedliwość:
 - 1) CZARNECKI Ryszard Henryk, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 7;
 - 2) DUDA Andrzej Sebastian, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 10;
 - 3) FOTYGA Anna Elżbieta, zgłoszona w okręgu wyborczym nr 1;
 - 4) GOSIEWSKA Beata Barbara, zgłoszona w okręgu wyborczym nr 10;

- 5) GRÓBARCZYK Marek Józef, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 13;
 - 6) JACKIEWICZ Dawid Bohdan, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 12;
 - 7) JUREK Marek, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 4;
 - 8) KARSKI Karol Adam, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 3;
 - 9) KRASNODEŃBSKI Zdzisław Marek, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 4;
 - 10) KUŹMIUK Zbigniew Krzysztof, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 5;
 - 11) LEGUTKO Ryszard Antoni, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 10;
 - 12) OŹÓG Stanisław, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 9;
 - 13) PIECHA Bolesław Grzegorz, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 11;
 - 14) PIOTROWSKI Mirosław Mariusz, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 8;
 - 15) POREBA Tomasz Piotr, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 9;
 - 16) UJAZDOWSKI Kazimierz Michał, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 12;
 - 17) WIŚNIEWSKA Jadwiga Maria, zgłoszona w okręgu wyborczym nr 11;
 - 18) WOJCIECHOWSKI Janusz Czesław, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 6;
 - 19) ZŁOTOWSKI Kosma Tadeusz, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 2.
3. Z list nr 7, które zarejestrował Komitet Wyborczy Nowa Prawica – Janusza Korwin-Mikke:
- 1) IWASZKIEWICZ Robert Jarosław, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 12;
 - 2) KORWIN-MIKKE Janusz Ryszard, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 11;
 - 3) MARUSIK Michał, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 4;
 - 4) ŻÓLTEK Stanisław Józef, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 10.
4. Z list nr 8, które zarejestrował Komitet Wyborczy Platforma Obywatelska RP:
- 1) BONI Michał Jan, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 4;
 - 2) BUZEK Jerzy Karol, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 11;
 - 3) GRÄFIN VON THUN UND HOHENSTEIN Róża Maria, zgłoszona w okręgu wyborczym nr 10;

- 4) HÜBNER Danuta Maria, zgłoszona w okręgu wyborczym nr 4;
 - 5) JAZŁOWIECKA Danuta, zgłoszona w okręgu wyborczym nr 12;
 - 6) KOZŁOWSKA-RAJEWICZ Agnieszka, zgłoszona w okręgu wyborczym nr 7;
 - 7) KUDRYCKA Barbara, zgłoszona w okręgu wyborczym nr 3;
 - 8) LEWANDOWSKI Janusz Antoni, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 1;
 - 9) ŁUKACIJEWSKA Elżbieta Katarzyna, zgłoszona w okręgu wyborczym nr 9;
 - 10) OLBRYCHT Jan Marian, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 11;
 - 11) PITERA Julia Teresa, zgłoszona w okręgu wyborczym nr 5;
 - 12) PLURA Marek Mirosław, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 11;
 - 13) ROSATI Dariusz Kajetan, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 13;
 - 14) SARYUSZ-WOLSKI Jacek Emil, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 6;
 - 15) SZEJNFELD Adam Stanisław, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 7;
 - 16) WAŁĘSA Jarosław Leszek, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 1;
 - 17) WENTA Bogdan Brunon, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 10;
 - 18) ZDROJEWSKI Bogdan Andrzej, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 12;
 - 19) ZWIEFKA Tadeusz Antoni, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 2.
5. Z list nr 9, które zarejestrował Komitet Wyborczy Polskie Stronnictwo Ludowe:
- 1) GRZYB Andrzej Marian, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 7;
 - 2) HETMAN Krzysztof Andrzej, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 8;
 - 3) KALINOWSKI Jarosław, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 5;
 - 4) SIEKIERSKI Czesław Adam, zgłoszony w okręgu wyborczym nr 10.

* Zgodnie z art. 362 § 1 ustawy Kodeks wyborczy Państwowa Komisja Wyborcza w ustawowo określonym terminie 14 dni po ogłoszeniu obwieszczenia o wynikach wyborów przesłała Sądowi Najwyższemu i Marszałkowi Sejmu sprawozdanie z wyborów.

Sprawozdanie z wyborów do Parlamentu Europejskiego przeprowadzonych w dniu 25 maja 2014 r.

I. Zarządzenie i przygotowanie wyborów

1. Wybory zarządził Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej postanowieniem z dnia 19 lutego 2014 r. wyznaczając ich datę na niedzielę 25 maja 2014 r. W postanowieniu o wyborach Prezydent wskazał, że w wyborach wybieranych będzie 51 posłów do Parlamentu Europejskiego oraz określił terminy wykonania poszczególnych czynności wyborczych (kalendarz wyborczy). Postanowienie Prezydenta zostało ogłoszone w Dzienniku Ustaw dnia 24 lutego 2014 r. poz. 231. Państwowa Komisja Wyborcza podała je w tym samym dniu do publicznej wiadomości w formie obwieszczenia wraz z informacją o okręgach wyborczych i siedzibach okręgowych komisji wyborczych oraz zamieściła na stronie internetowej (www.pkw.gov.pl).

2. Wybory zostały przygotowane i przeprowadzone na podstawie ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy dział I. Przepisy wstępne i dział VI. Wybory do Parlamentu Europejskiego (dalej Kodeks wyborczy). Ponadto, zgodnie z odesłaniem zawartym w art. 338 – w sprawach nieuregulowanych w dziale VI miały odpowiednie zastosowanie przepisy działu III. Wybory do Sejmu.

Przepisy wstępne działu I stosowane były w zakresie: prowadzenia i aktualizacji rejestru i spisu wyborców; tworzenia obwodów głosowania oraz wyznaczenia lokali wyborczych dla potrzeb wyborców niepełnosprawnych; powoływania obwodowych komisji wyborczych; sposobu głosowania: przez pełnomocnika, korespondencyjnie i przy użyciu nakładek na karty do głosowania wykonanych w alfabecie Braille'a; zasad prowadzenia agitacji wyborczej; finansowania wyborów z budżetu państwa.

Z działu III dotyczącego wyborów do Sejmu, zgodnie z wyjaśnieniami Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 8 stycznia 2014 r., w wyborach do Parlamentu Europejskiego miały zastosowanie następujące przepisy:

1) art. 210 § 2 i 3 Kodeksu wyborczego, zgodnie z którym komitet wyborczy, który zarejestrował listy kandydatów co najmniej w połowie okręgów

wyborczych, uprawniony jest do zgłoszenia dalszych list bez poparcia zgłoszenia podpisami wyborców na podstawie zaświadczenia Państwowej Komisji Wyborczej wydane na wniosek zainteresowanego komitetu wyborczego, złożony do 40 dnia przed dniem wyborów;

2) art. 211 § 3 Kodeksu wyborczego, zgodnie z którym na liście kandydatów liczba kandydatów – kobiet i liczba kandydatów – mężczyzn nie może być mniejsza niż 35 % liczby wszystkich kandydatów na tej liście.

Odpowiednie zastosowanie miały też przepisy Kodeksu wyborczego:

1) rozdziału 3. Zgłaszanie kandydatów na posłów (art. 204 § 2 – 7, art. 205 – 209, art. 211 § 1 i 4, art. 212 § 1 – 5, art. 213, art. 214, art. 215 § 1 zdanie drugie *in fine*, § 2, § 3 zdanie pierwsze i drugie, § 4 i 5, art. 216 – 221, art. 222 § 4 i 5;

2) rozdziału 4. Karty do głosowania (art. 223 – 226);

3) rozdziału 5. Sposób głosowania i warunki ważności głosu (art. 227);

4) rozdziału 6. Ustalenie wyników głosowania i wyników wyborów w okręgu wyborczym (art. 228);

5) rozdziału 8. Ważność wyborów (art. 241 – 246).

W wyborach do Parlamentu Europejskiego nie miał zastosowania art. 197 Kodeksu wyborczego, uprawniający komitety wyborcze wyborców zrzeszonych w zarejestrowanych organizacjach mniejszości narodowych do zwolnienia list kandydatów tych komitetów z warunku, o którym mowa w art. 196 § 1 Kodeksu wyborczego (zwolnienia z 5% progu wyborczego).

W wykonywaniu poszczególnych czynności wyborczych stosowane były ponadto przepisy: ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2013 r. poz. 1388) w przedmiocie złożenia przez kandydatów na posłów obywateli polskich urodzonych przed dniem 1 sierpnia 1972 r. oświadczeń dotyczących pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z tymi organami w okresie od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r. (tj. oświadczeń lustracyjnych); ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. 2011 r. Nr 155, poz.

924) dotyczące finansowania komitetów wyborczych partii politycznych; a także ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.) i ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 z późn. zm.).

3. Zgodnie z ustawowym upoważnieniem Minister Spraw Zagranicznych i Minister Infrastruktury i Rozwoju wydali rozporządzenia dotyczące, odpowiednio utworzenia obwodów głosowania za granicą i na polskich statkach morskich. Państwowa Komisja Wyborcza współdziałała w wydaniu tych aktów opiniując projekty, zgłaszając uwagi i wnioski. W zakresie realizacji pozostałych czynności wyborczych obowiązywały akty prawne właściwych ministrów wydane w związku z wyborami do Sejmu i do Senatu w 2011 r. Dotyczą one prowadzenia i aktualizacji rejestru wyborców oraz trybu przekazywania danych zawartych w rejestrze innym państwom członkowskim Unii Europejskiej; sporządzania i aktualizacji spisu wyborców; powoływania obwodowych komisji wyborczych; wyznaczenia lokali obwodowych komisji dostosowanych do potrzeb wyborców niepełnosprawnych; należności pieniężnych przysługujących członkom komisji wyborczych w związku z wykonywaniem zadań w komisjach; przesyłek w głosowaniu korespondencyjnym wyborców niepełnosprawnych; prowadzenia rachunkowości przez komitety wyborcze uczestniczące w wyborach; zawiadamiania gmin o osobach pozbawionych prawa wybierania; trybu przygotowania i emisji audycji wyborczych oraz czasu przeznaczonego na rozpowszechnianie audycji wyborczych w programach publicznej telewizji i publicznego radia; postępowania z dokumentami z wyborów. Wykaz rozporządzeń i zarządzeń stanowi załącznik nr 2 do sprawozdania.
4. Państwowa Komisja Wyborcza: określiła terytorialny zasięg działania i siedziby rejonowych komisji wyborczych oraz obszary okręgów, na których okręgowa komisja wykonuje również zadania komisji rejonowej, ustaliła wzór potwierdzenia zgłoszenia okręgowej listy kandydatów na posłów i wzór protokołu rejestracji okręgowej listy, wzór karty do głosowania i zasady drukowania, przechowywania i dostarczenia kart do głosowania obwodowym

komisjom wyborczym, sposób sporządzania i przekazania kart do obwodów głosowania utworzonych za granicą i na polskich statkach morskich, warunki i sposób wykorzystania w wyborach techniki elektronicznej, tryb i zasady przekazywania informacji o „frekwencji” w trakcie głosowania, wzory protokołów głosowania w obwodzie oraz wyników głosowania w rejonie i w okręgu wyborczym, tryb przekazywania wyników głosowania z obwodów utworzonych za granicą i na polskich statkach morskich; wzory pieczęci komisji wyborczych i regulaminy komisji wyborczych. Państwowa Komisja Wyborcza uchwaliła też wytyczne określające szczegółowo sposób działania komisji wyborczych: dla okręgowych komisji wyborczych dotyczące przyjmowania zgłoszeń i rejestracji list kandydatów na posłów, dla rejonowych i okręgowych komisji wyborczych dotyczące wykonywania zadań związanych z ustaleniem wyników głosowania, dla obwodowych komisji wyborczych dotyczące zadań i trybu przygotowania i przeprowadzenia głosowania, trybu i sposobu wykonywania zadań związanych z ustaleniem wyników głosowania, przekazywania wyników głosowania i postępowania z dokumentami z wyborów. Wykaz uchwał stanowi załącznik nr 3 do sprawozdania.

5. Państwowa Komisja Wyborcza podejmowała różnorodne działania w celu zapewnienia sprawnego przygotowania wyborów. Jeszcze przed rozpoczęciem kampanii wyborczej podano do publicznej wiadomości na stronie internetowej pkw.gov.pl informacje: o warunkach udziału obywateli polskich w głosowaniu w obwodach utworzonych w kraju, za granicą i na polskich statkach morskich będących w podróży, o warunkach udziału w wyborach osób niebędących obywatelami polskimi, o uprawnieniach wyborców niepełnosprawnych i terminach czynności z tym związanych o tworzeniu komitetów wyborczych wraz z wzorami dokumentów wymaganych do ich utworzenia oraz o sposobie zgłaszania list kandydatów na posłów. Przygotowano i udostępniono na stronie internetowej Państwowej Komisji Wyborczej szczegółowe wyjaśnienia o zasadach finansowania kampanii wyborczej oraz o limicie wydatków komitetów wyborczych uczestniczących w wyborach, o zasadach rejestracji list kandydatów, w tym wzór zgłoszenia kandydatów, składania przez osoby

kandydujące oświadczeń lustracyjnych, udostępniania do wglądu spisu wyborców.

Państwowa Komisja Wyborcza zwróciła się także do wójtów, burmistrzów i prezydentów miast o zapewnienie sprawnego wydawania wyborcom zaświadczeń o prawie do głosowania zwłaszcza w dniu 23 maja 2014 r. Przygotowaniom do wyborów poświęcona była w dniach 13 i 14 maja 2013 r. narada służbowa Komisji z komisarzami wyborczymi i dyrektorami zespołów i delegatur Krajowego Biura Wyborczego. Omówiono zadania organów wyborczych w zakresie podziału jednostek samorządu terytorialnego na okręgi wyborcze i obwody głosowania, zagadnienia przeglądu lokali wyborczych w aspekcie ich dostępności dla wyborców, powołania obwodowych komisji wyborczych, aktualizacji rejestru i spisu wyborców.

6. Wybory przeprowadziły organy określone w art. 339 Kodeksu wyborczego: Państwowa Komisja Wyborcza, okręgowe komisje wyborcze, rejonowe komisje wyborcze i obwodowe komisje wyborcze.

Państwowa Komisja Wyborcza uchwałą z dnia 31 marca 2014 r. powołała do przeprowadzenia wyborów okręgowe komisje wyborcze i rejonowe komisje wyborcze. W ich skład weszli sędziowie zgłoszeni przez Ministra Sprawiedliwości, a funkcje przewodniczących objęli z urzędu komisarze wyborczy (z wyjątkiem Rejonowej Komisji Wyborczej w Siedlcach, ponieważ Komisarz Wyborczy w Siedlcach pełnił funkcję Przewodniczącego Okręgowej Komisji Wyborczej w Warszawie II). W skład 13 okręgowych komisji wyborczych powołano 104 sędziów, w tym 2 sędziów Sądu Najwyższego, 1 sędziego Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, 12 sędziów sądów apelacyjnych, 56 sędziów sądów okręgowych i 33 sędziów sądów rejonowych. W skład 39 rejonowych komisji wyborczych powołano 195 sędziów, w tym 4 sędziów sądów administracyjnych (NSA i WSA), 6 sędziów sądów apelacyjnych, 118 sędziów sądów okręgowych oraz 67 sędziów sądów rejonowych.

Obwodowe komisje wyborcze powołali wójtowie (burmistrzowie, prezydenci miast), a w obwodach głosowania za granicą i na polskich statkach morskich

odpowiednio konsulowie i kapitanowie statków. Z informacji posiadanych przez Państwową Komisję Wyborczą wynika, że powołanie komisji obwodowych odbyło się zgodnie z procedurą przewidywaną w Kodeksie wyborczym i w terminie określonym w kalendarzu wyborczym.

Powołano 27 664 obwodowe komisje wyborcze, w ich skład weszło 209 196 wyborców. Zgodnie z przepisami Kodeksu wyborczego komisje powołano spośród kandydatów zgłoszonych przez pełnomocników komitetów wyborczych, a ponadto w skład każdej komisji wchodziła z urzędu jedna osoba wskazana przez wójta i odpowiednio przez konsula i kapitana statku. Łącznie w skład komisji obwodowych powołano 164 025 osób zgłoszonych przez komitety wyborcze. Poszczególne komitety wyborcze miały w komisjach obwodowych odpowiednio: Komitet Wyborczy Prawo i Sprawiedliwość – 26 654 osoby, Koalicyjny Komitet Wyborczy Sojusz Lewicy Demokratycznej-Unia Pracy – 24 446 osób, Komitet Wyborczy Platforma Obywatelska RP – 24 360 osób, Komitet Wyborczy Polskie Stronnictwo Ludowe – 23 936 osób, Komitet Wyborczy Solidarna Polska Zbigniewa Ziobro – 15 150 osób, Koalicyjny Komitet Wyborczy Polska Razem Jarosława Gowina – 13 246 osób, Komitet Wyborczy Europa Plus Twój Ruch – 11 869 osób, Komitet Wyborczy Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikke – 11 676 osób, Komitet Wyborczy Ruch Narodowy – 7 884 osoby, Komitet Wyborczy Demokracja Bezpośrednia – 2 307 osób, Komitet Wyborczy Samoobrona – 1 607 osób, Komitet Wyborczy Partia Zieloni – 890 osób. Najwięcej komisji obwodowych powołano w składach minimalnych 7-osobowych – ponad 14 tys. komisji, w składach 8-osobowych – około 7 tys. komisji, w maksymalnych składach 9-osobowych – 5 400 komisji. Zainteresowanie pracą w komisjach było umiarkowane, częste były rezygnacje z członkostwa i uzupełnianie składów nowymi osobami, w niektórych gminach zmiany dotyczyły 30-40% komisji.

7. Utworzono łącznie 27 664 obwody głosowania, w tym 27 485 obwodów głosowania w kraju, 174 obwody za granicą i 5 obwodów na polskich statkach. Wśród 27 485 obwodów na obszarze kraju – było 1 576 obwodów odrębnych, w tym 1 366 obwodów w szpitalach i zakładach pomocy społecznych, 191

obwodów w zakładach karnych, aresztach śledczych i oddziałach zewnętrznych tych jednostek, 19 obwodów w domach studenckich. W każdej gminie, zgodnie z ustawowymi wymogami, co najmniej 1/5 lokali wyborczych dostosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych; na obszarze kraju lokali takich było 9 719 oraz 3 lokale za granicą. Obwieszczenia o obwodach głosowania zostały rozplakatowane w terminie wynikającym z kalendarza wyborczego. W niektórych gminach zapewniono informację o lokalach głosowania także w inny sposób: w lokalnych środkach przekazu, poprzez wywieszki na klatkach schodowych itp. Informacje o adresach lokali głosowania były dostępne na stronach internetowych www.pkw.gov.pl, udzielano ich także telefonicznie w okręgowych komisjach wyborczych i w Państwowej Komisji Wyborczej. Jednak w dniu głosowania wyborcy sygnalizowali niewystarczające informacje o adresach lokali wyborczych, zgłaszano też krytyczne uwagi dotyczące ich nowych lokalizacji. Sytuacje takie wynikały przede wszystkim z nowego podziału na obwody głosowania przeprowadzonego w związku z wprowadzeniem jednomandatowych okręgów wyborczych w wyborach do rad gmin (z wyjątkiem miast na prawach powiatu). Interwencje i uwagi w tych sprawach wyborcy zgłaszali m.in. na obszarze Rejonowej Komisji Wyborczej w Kielcach w Sandomierzu i Skarżysku Kamiennej – mimo że urzędy tych miast prowadziły aplikację internetową „Sprawdź gdzie głosujesz”, która umożliwiała sprawdzenie nowych siedzib obwodowych komisji. Krytyczne uwagi o braku informacji o adresach lokali głosowania sygnalizowano również na obszarze Rejonowej Komisji Wyborczej w Bielsku-Białej (w Cieszynie, Ustroniu, Żywcu), a także w m. Opolu – chociaż informacje o obwodach podawane były przez Radio Opole.

8. W trybie ustawowo wymaganym urzędy gmin, konsulowie i kapitanowie statków sporządzili spisy wyborców. W spisach ujęto 30 636 537 wyborców (w tym 340 obywateli Unii Europejskiej niebędących obywatelami polskimi). Dopisało się do spisów 80 137 wyborców, 56 278 wyborcom wydano zaświadczenia o prawie do głosowania umożliwiające głosowanie poza miejscem stałego zamieszkania w miejscu pobytu wyborcy; zaświadczenia były

opatrzone hologramami stanowiącymi specjalne zabezpieczenie ich oryginalności. Spisy wyborców zostały na ogół sporządzone prawidłowo. W części gmin wystąpiły jednak nieprawidłowości, które w dniu głosowania zgłaszano do komisji i służb wyborczych. Nieprawidłowości wynikały często z błędnego rozumienia skutków wpisywania się wyborców – na własny wniosek – do rejestru i spisu wyborców, ale również z wadliwej i niestarannej aktualizacji spisu. Np. w gminie Giby z obszaru Rejonowej Komisji Wyborczej w Suwałkach wyborcy ze wsi Wereśnie zostali omyłkowo ujęci w innym obwodzie aniżeli ich miejsc zamieszkania. Również w Nowym Targu z obszaru Rejonowej Komisji Wyborczej w Nowym Sączu do niewłaściwego obwodu przypisano 25 wyborców. W obwodach głosowania nr 69 i 70 w Wałbrzychu (w szpitalu) umieszczono w spisie wyborców osoby leczone się ambulatoryjnie, bądź dawno wypisane ze szpitala. W tych sprawach Rejonowe Komisje Wyborcze podejmowały stosowne interwencje. Np. Rejonowa Komisja Wyborcza w Suwałkach zobowiązała Wójta Gminy Giby do bezzwłocznego sporządzenia nowego prawidłowego spisu, odpowiednie zasady postępowania ustaliła także Rejonowa Komisja Wyborcza w Nowym Sączu. Państwowa Komisja Wyborcza wiele uwagi zwracała na sprawę sporządzania i aktualizacji spisów przed wyborami – przypomniano zasady i termin składania wniosków o wpisanie do rejestru wyborców i dopisanie do spisu w miejscu czasowego pobytu, o możliwości pobrania zaświadczenia o prawie do głosowania. Wyjaśnienia w tych sprawach były zawarte w informacji z dnia 10 lutego 2014 r. o warunkach udziału w głosowaniu zamieszczonej na stronie internetowej www.pkw.gov.pl, ponadto informacje i wyjaśnienia dotyczące wpisywania się do rejestru i spisu wyborców, głosowania w kraju, za granicą i w obwodach odrębnych były systematycznie podawane w serwisie informacyjnym Państwowej Komisji Wyborczej (info.pkw.gov.pl).

Także okręgowe komisje wyborcze, delegatury Krajowego Biura Wyborczego i urzędy wielu gmin starały się zapewnić w różnych formach bieżącą informację na ten temat.

II. Tworzenie komitetów wyborczych, zgłaszanie i rejestracja list kandydatów na posłów

1. Zgodnie z Kodeksem wyborczym czynności wyborcze, w tym zgłaszanie kandydatów na posłów, mogły wykonywać utworzone w celu udziału w wyborach komitety wyborcze: partii politycznych, koalicji partii politycznych oraz wyborców. Rozpoczęcie działalności przez komitet wyborczy wymaga przyjęcia przez Państwową Komisję Wyborczą zawiadomienia o jego utworzeniu; zawiadomienie może być dokonane do 50. dnia przed dniem wyborów, tj. w wyborach do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 25 maja 2014 r. – najpóźniej w dniu 7 kwietnia 2014 r. Państwowa Komisja Wyborcza zapewniła zainteresowanym podmiotom informację prawną i warunki organizacyjne do dokonania tej czynności. Od dnia zarządzenia wyborów dostępna była na stronie internetowej Komisji informacja o tworzeniu komitetów wyborczych, w tym o zasadach i terminie przyjmowania zawiadomień wraz z wzorami stosowanych dokumentów. Udzielano również w tych sprawach informacji i wyjaśnień telefonicznie, na piśmie, e-mailem.

Do Państwowej Komisji Wyborczej wpłynęły zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego od 21 podmiotów. Państwowa Komisja Wyborcza przyjęła zawiadomienia 20 komitetów wyborczych, a odmówiła przyjęcia zawiadomienia Komitetu Wyborczego Wyborców Patriotów Polskich, ponieważ utworzenie tego komitetu nie zostało poparte podpisami co najmniej 1 000 wyborców, nie spełniło zatem wymogu określonego w art. 204 § 6 w związku z art. 338 Kodeksu wyborczego. Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie art. 207 w związku z art. 338 Kodeksu wyborczego podała w dniu 7 kwietnia 2014 r. do publicznej wiadomości „Komunikat o komitetach wyborczych utworzonych w związku z wyborami do Parlamentu Europejskiego zarządzonymi na dzień 25 maja 2014 r.”; komunikat został ogłoszony w Monitorze Polskim poz. 281 oraz podany na stronie www.pkw.gov.pl.

Do zgłaszania list kandydatów w wyborach do Parlamentu Europejskiego w dniu 25 maja 2014 r. uprawnionych było 20 komitetów wyborczych: 11 komitetów wyborczych partii politycznych, 2 koalicyjne komitety wyborcze i 7

komitetów wyborczych wyborców. Były to - w kolejności dokonania zgłoszeń i ich przyjęcia przez PKW - następujące komitety: Komitet Wyborczy Związku Słowiańskiego, Komitet Wyborczy Prawo i Sprawiedliwość, Komitet Wyborczy Ruch Narodowy, Komitet Wyborczy Polskie Stronnictwo Ludowe, Komitet Wyborczy Platforma Obywatelska RP, Komitet Wyborczy Partia Zieloni, Komitet Wyborczy Nowa Prawica – Janusza Korwin-Mikke, Komitet Wyborczy Wyborców Oburzeni, Komitet Wyborczy Demokracja Bezpośrednia, Koalicyjny Komitet Wyborczy Europa Plus Twój Ruch, Koalicyjny Komitet Wyborczy Sojusz Lewicy Demokratycznej – Unia Pracy, Komitet Wyborczy Polska Razem Jarosława Gowina, Komitet Wyborczy Wyborców Gospodarka Dobra Wspólnego, Komitet Wyborczy Solidarna Polska Zbigniewa Ziobro, Komitet Wyborczy Samoobrona, Komitet Wyborczy Samoobrona Odrodzenie, Komitet Wyborczy Wyborców Wolność, Komitet Wyborczy Wyborców Marka Wocho, Komitet Wyborczy Wyborców Obrony Wędlin Tradycyjnych, Komitet Wyborczy Wyborców Naprawimyto.org.

2. W terminie do dnia 15 kwietnia 2014 r. do godz. 24⁰⁰ pełnomocnicy komitetów wyborczych mogli zgłaszać właściwym okręgowym komisjom wyborczym listy kandydatów na posłów do Parlamentu Europejskiego do rejestracji. Okręgowe komisje wyborcze zarejestrowały 130 list kandydatów, a odmówiły rejestracji 19 list, ponieważ zgłoszenia tych list nie zostały poparte podpisami co najmniej 10 000 wyborców stale zamieszkałych w danym okręgu wyborczym, ani dołączonym – zamiast wykazu podpisów – zaświadczeniem Państwowej Komisji Wyborczej uprawniającym do zgłoszenia listy bez poparcia podpisami wyborców. Do otrzymania zaświadczenia był uprawniony komitet wyborczy, który zarejestrował listy co najmniej w połowie okręgów wyborczych, zaświadczenie wydaje się na wniosek zainteresowanego komitetu (art. 343 i 210 § 2 w zw. z art. 338 Kodeksu wyborczego). Zaświadczenia otrzymały następujące komitety wyborcze: Komitet Wyborczy Polska Partia Jarosława Gowina, Komitet Wyborczy Nowa Prawica – Janusza Korwin Mikke, Komitet Wyborczy Ruch Narodowy, Komitet Wyborczy Platforma Obywatelska RP,

Koalicyjny Komitet Wyborczy Europa Plus Twój Ruch i Komitet Wyborczy Solidarna Polska Zbigniewa Ziobro.

Zarejestrowania list odmówiły Okręgowe Komisje Wyborcze w Bydgoszczy, Warszawie I, Warszawie II, Poznaniu, Rzeszowie, Wrocławiu i Gorzowie Wlkp. – list Komitetu Wyborczego Demokracja Bezpośrednia; Okręgowe Komisje Wyborcze w Gdańsku, Bydgoszczy, Warszawie I, Warszawie II, Poznaniu, Lublinie, Katowicach, Wrocławiu, Gorzowie Wlkp. – list Komitetu Wyborczego Samoobrona; Okręgowe Komisje Wyborcze w Poznaniu i Gorzowie Wlkp. – list Komitetu Wyborczego Wyborców Wolność. Od uchwał odmawiających rejestracji wniesiono dwa odwołania do Państwowej Komisji Wyborczej, które zostały oddalone.

Państwowa Komisja Wyborcza zgodnie z wymaganiami Kodeksu wyborczego przyznała w dniu 25 kwietnia 2014 r. w publicznym losowaniu jednolite numery listom kandydatów zarejestrowanym w więcej niż jednym okręgu wyborczym. Takie listy zarejestrowało 12 komitetów wyborczych, otrzymały one numery: Nr 1 – listy KW Solidarna Polska Zbigniewa Ziobro; Nr 2 – listy KWW Ruch Narodowy, Nr 3 – listy KWW Sojusz Lewicy Demokratycznej-Unia Pracy, Nr 4 – listy KW Prawo i Sprawiedliwość; Nr 5 – listy KKW Europa Plus Twój Ruch; Nr 6 – listy KW Polska Razem Jarosława Gowina; Nr 7 – listy KW Nowa Prawica – Janusza Korwin-Mikke; Nr 8 – listy KW Platforma Obywatelska RP; Nr 9 – listy KW Polskie Stronnictwo Ludowe; Nr 10 – listy KW Demokracja Bezpośrednia; Nr 11 – listy KW Samoobrona, Nr 12 listy KW Partia Zieloni.

Pozostałe (8) komitety wyborcze nie zarejestrowały żadnej listy kandydatów.

3. Obwieszczenia o zarejestrowanych listach zawierające informacje o ich numerach, nazwach i skrótach nazw komitetów wyborczych oraz dane o kandydatach umieszczonych na listach podano do wiadomości wyborców przez rozplakatowanie. W okresie od zarejestrowania do dnia głosowania okręgowe komisje wyborcze skreśliły z list kandydatów 2 osoby z powodu zrzeczenia się kandydowania. Informacje o skreślonych kandydatach zostały podane do publicznej wiadomości i wywieszane w lokalach głosowania.

W rezultacie w wyborach do Parlamentu Europejskiego przeprowadzonych w dniu 25 maja 2014 r. wyborcy głosowali na 130 list obejmujących 1277 kandydatów na posłów.

Komitety wyborcze, które zarejestrowały listy co najmniej w połowie okręgów wyborczych (w 7 okręgach), miały prawo do nieodpłatnego rozpowszechniania audycji wyborczych w programach ogólnokrajowych publicznych nadawców radiowych i telewizyjnych; były to komitety o numerach list od 1 do 9. Pozostałe komitety były uprawnione do nieodpłatnego rozpowszechniania audycji wyborczych w programach regionalnych (art. 347 § 1 pkt 1 i 2 Kodeksu wyborczego).

III. Kampania wyborcza

1. Kampania wyborcza była zasadniczo spokojna, aktywniejsza w dużych aglomeracjach, natomiast - jak wynika z informacji rejonowych i okręgowych komisji wyborczych – w mniejszych miastach i na terenach wiejskich polegała przede wszystkim na wywieszaniu plakatów i ulotek agitacyjnych, a w wielu miejscach wręcz nie była widoczna. Sygnalizowane przypadki naruszeń przepisów prawa były nieliczne i w większości polegały na rozwieszaniu plakatów i roznoszeniu ulotek w czasie obowiązywania ciszy wyborczej. Np. w Limanowej (na obszarze Rejonowej Komisji Wyborczej w Nowym Sączu) w dniu głosowania ulicami miasta jeździł bus firmy MaxBus oklejony plakatami jednego z kandydatów; po interwencji służb wyborczych zaprzestano tej czynności. W gminie Ożarów (Rejonowa Komisja Wyborcza w Kielcach) rozwieszono baner jednego z komitetów. W Wałbrzychu przewodniczący Obwodowej Komisji Wyborczej nr 18 prowadził kampanię na rzecz jednej z kandydatek umieszczając na Facebooku jej materiały agitacyjne; został on odwołany ze składu komisji. Zgłoszono, że agitację wyborczą prowadzono w dniu 30 kwietnia br. na sesji Rady Miejskiej w Gniewkowie (obszar Okręgowej Komisji Wyborczej w Bydgoszczy). O powyższych sytuacjach i zdarzeniach zostały powiadomione organy ścigania.
2. Państwowa Komisja Wyborcza w dniu 24 marca 2014 r. wydała i zamieściła w Internecie apel do publicznych i niepublicznych nadawców radiowych

i telewizyjnych, w którym przypomniła ustawowe zasady prowadzenia kampanii wyborczej. Wydała wyjaśnienia w sprawie „ciszy wyborczej”, o uprawnieniach i obowiązkach mediów w czasie obowiązywania ciszy. Podkreśliła m.in. że media mogą - informować o przebiegu wyborów, relacjonować głosowanie, informować na równych zasadach o komitetach wyborczych uczestniczących w wyborach, podawać informacje o frekwencji wyborczej w wyborach w ubiegłych latach, emitować ogłoszenia zachęcające do udziału w wyborach pod warunkiem, że w materiałach tych nie będą występowały osoby reprezentujące komitety wyborcze lub z nimi związane oraz kandydujące w wyborach i nie będą reklamą i agitacją na rzecz komitetu wyborczego, kandydata bądź danej listy. Wskazano, że niedopuszczalne jest natomiast podawanie do publicznej wiadomości wyników przedwyborczych badań (sondaży) opinii publicznej dotyczących przewidywanych zachowań wyborczych i wyników wyborów oraz wyników sondaży wyborczych przeprowadzanych w dniu głosowania, w tym również o szacowanej frekwencji wyborczej oraz informowanie o poszczególnych osobach kandydujących w danym okręgu wyborczym, bądź wybranych komitetach wyborczych. Przypomniano jednocześnie, że naruszenie zakazu prowadzenia agitacji wyborczej w okresie ciszy wyborczej stanowi wykroczenie, a naruszenie zakazu podawania do publicznej wiadomości wyników sondaży zachowań wyborczych i przewidywanych wyników wyborów — występki. Zaś ocena, czy w danym przypadku doszło do naruszeń zakazów należy do organów ścigania i sądów.

W odrębnych wyjaśnieniach Państwowa Komisja Wyborcza przypomniła, że na 24 godziny przed dniem wyborów do czasu zakończenia głosowania w dniu wyborów, przemieszczanie się pojazdów, na których umieszczono wyborcze materiały agitacyjne, traktowane jest jako aktywna forma agitacji i naruszenie zakazu zawartego w art. 107 § 1 Kodeksu wyborczego; użytkownicy pojazdów eksploatowanych w okresie ciszy wyborczej obowiązani są zatem najpóźniej do godz. 24⁰⁰ w dniu 23 maja 2014 r. usunąć z nich wszystkie materiały agitacyjne.

Państwowa Komisja Wyborcza, oprócz obszernych wyjaśnień dotyczących gospodarki finansowej komitetów wyborczych, wielokrotnie udzielała informacji i odpowiedzi na pytania w sprawach związanych z finansowaniem kampanii wyborczej. Wyjaśniała i przypominała, że wszelkie czynności związane z pozyskiwaniem środków finansowych i dokonywaniem wydatków na cele wyborcze mogą być prowadzone tylko przez komitety wyborcze, nie mogą prowadzić takich działań sami kandydaci, a także partie polityczne, stowarzyszenia i inne organizacje, których członkiem jest dany kandydat lub jest przez te podmioty popierany. Komitety wyborcze mają też obowiązek umieszczania na wszystkich materiałach wyborczych oznaczeń wskazujących na ich pochodzenie. Środki finansowe komitetu wyborczego muszą być gromadzone na rachunku bankowym, a komitet wyborczy może otworzyć tylko jeden rachunek bankowy. Środki finansowe przekazywane komitetowi wyborczemu partii politycznej mogą pochodzić wyłącznie z Funduszu Wyborczego tej partii; środki finansowe koalicyjnego komitetu wyborczego z Funduszy Wyborczych partii wchodzących w skład koalicji; komitetowi wyborczemu wyborców mogą być przekazywane środki finansowe jedynie przez osoby fizyczne. W odrębnym komunikacie Komisja podała informację, że komitety wyborcze mogą wydatkować na kampanię wyborczą wyłącznie kwoty ustalone limitem, który wyliczony został na podstawie art. 337 § 1 Kodeksu wyborczego przez pomnożenie kwoty 0,60 zł przez liczbę wyborców w kraju ujętych w rejestrach wyborców w okręgach wyborczych, w których komitet wyborczy zarejestrował listy kandydatów. Komunikat Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 24 lutego 2014 r. o liczbie wyborców ujętych w rejestrach wyborców został ogłoszony w Monitorze Polskim z 2014 r. poz. 170 i jest zamieszczony na stronie www.pkw.gov.pl; na stronie internetowej podany jest także limit wydatków na wybory.

3. W związku z pytaniami dotyczącymi udostępniania wyników głosowania przez obwodowe komisje wyborcze Państwowa Komisja Wyborcza w komunikacie z dnia 5 maja 2014 r. wydanym na podstawie art. 349 § 2 Kodeksu wyborczego poinformowała, że w wyborach do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na

dzień 25 maja 2014 r. zakończenie głosowania w państwach członkowskich Unii Europejskiej nastąpi najpóźniej o godz. 23⁰⁰ czasu polskiego i że w związku z tym obwodowe komisje wyborcze, w tym również w obwodach odrębnych, które zakończą głosowanie wcześniej, mogą podawać do wiadomości publicznej wyniki głosowania od godz. 23⁰⁰ czasu polskiego w dniu 25 maja 2014 r.

4. Państwowa Komisja Wyborcza zgodnie z zasadami uzyskiwania danych o „frekwencji wyborczej” w trakcie głosowania, określonymi w uchwale z dnia 10 lutego 2014 r., podała te informacje do publicznej wiadomości na konferencjach prasowych w dniu głosowania: o godz. 13³⁰ (według stanu na godz. 12⁰⁰) i o godz. 19⁰⁰ (według stanu na godz. 17³⁰). Po otrzymaniu drogą elektroniczną danych z 30,25%, 63,1% i 91,00% obwodów Państwowa Komisja Wyborcza podała cząstkowe, nieoficjalne wyniki głosowania (art. 81 § 1 Kodeksu wyborczego). Zgodnie z przepisami Kodeksu wyborczego dane uzyskane tą drogą nie mogą stanowić podstawy komunikatu o wynikach głosowania we wszystkich obwodach, a tym bardziej wyników oficjalnych.

IV. Przebieg głosowania oraz ustalenie wyników głosowania w obwodach

1. Lokale wyborcze zostały przygotowane zgodnie z ustawowymi wymaganiami; wywieszane w nich były: obwieszczenia o obwodach głosowania i listach kandydatów na posłów do Parlamentu Europejskiego, informacja o sposobie głosowania i warunkach ważności głosu. We wszystkich lokalach znajdowały się pomieszczenia lub miejsca za osłoną zapewniające zachowanie tajności głosowania. Przygotowania do otwarcia lokali wyborczych rozpoczęły się 25 maja br. z reguły przed godziną 6⁰⁰. Obwodowe komisje wyborcze otrzymały spisy wyborców, karty do głosowania, formularze protokołów do głosowania i pieczęcie. Komisje policzyły i ostemplowały karty do głosowania, sprawdziły i opieczętowały urnę wyborczą, wyłożyły spisy wyborców. Zgodnie z wytycznymi Państwowej Komisji Wyborczej w przeddzień głosowania i w dniu głosowania okręgowe i rejonowe komisje wyborcze pełniły dyżury w celu udzielania pomocy i informacji obwodowym komisjom wyborczym i wyborcom, załatwiania ewentualnych skarg, dokonywania w razie

konieczności zmian na listach kandydatów i sporządzenia obwieszczeń w tych sprawach. W tym samym czasie dyżury pełnili także członkowie Państwowej Komisji Wyborczej. W dniu głosowania dyżury były również pełnione w urzędach gmin, głównie w działach ewidencji ludności dla udzielania obwodowym komisjom wyborczym informacji i wyjaśnień w przypadkach pominięcia wyborcy w spisie wyborców.

2. Lokale wyborcze były otwarte od godz. 7⁰⁰ do 21⁰⁰. Głosowanie przebiegało w zasadzie bez zakłóceń. Według posiadanych przez Państwową Komisję Wyborczą informacji nieprawidłowości były nieliczne. Wystąpiły m.in. w obwodach głosowania w mieście Ostróda (obszar Rejonowej Komisji Wyborczej w Elblągu), gdzie obwodowe komisje opieczętowały karty do głosowania otrzymanymi z Urzędu Miasta niewłaściwymi pieczęciami, tj. pieczęciami obwodowych komisji do spraw referendum. Państwowa Komisja Wyborcza udzieliła w tej sprawie niezwłocznie wytycznych Okręgowej Komisji Wyborczej w Olsztynie, Rejonowej Komisji Wyborczej w Elblągu i obwodowym komisjom zalecając uznanie kart opieczętowanych pieczęcią komisji do spraw referendum za karty urzędowo ustalone. Także obwodowym komisjom wyborczym nr 22 i 23 w Bogatyni (Rejonowa Komisja Wyborcza w Jeleniej Górze) wydane zostały niewłaściwe pieczęcie, jednak miało to miejsce przed rozpoczęciem głosowania. Zgodnie z decyzją Rejonowej Komisji Wyborczej w Jeleniej Górze wadliwe pieczęcie niezwłocznie wycofano i dostarczono pieczęcie właściwe. Były przypadki przekazania obwodowym komisjom części kart do głosowania niekompletnych, źle zszytych, z podwójnymi stronami. Sytuacja taka wystąpiła np. na terenie gminy Ryglice (obszar Rejonowej Komisji Wyborczej w Tarnowie), w obwodzie głosowania nr 71 w Kielcach, nr 2 w gminie Górnio, nr 5 w gminie Staszów (Rejonowa Komisja Wyborcza w Kielcach). Wadliwe karty wymieniono na prawidłowo sporządzone. W niektórych obwodach wystąpiły krótkotrwałe przerwy w głosowaniu spowodowane wyłączeniami oświetlenia w związku z burzą i wicherą na tych terenach m.in. kilku obwodów w Kaliszu, Tarnowie, Zamościu, Rzeszowie, nie spowodowało to jednak konieczności przerwania głosowania

ani też jego przedłużenia. Miały miejsce incydenty natury obyczajowej, w szczególności nietrzeźwość członków komisji i wyborców, np. w obwodzie nr 6 w Koninie, nr 14 w Wejherowie rejon wyborczy w Gdańsku, nr 9 w Czarnem w rejonie wyborczym w Słupsku, nr 7 w gminie Padew Narodowa w rejonie wyborczym w Tarnobrzegu; nietrzeźwi członkowie komisji zostali odwołani z funkcji. Inne pojedyncze incydenty dotyczyły wnoszenia kart do głosowania, wszczynania drobnych awantur, czynienia różnych uwag. Osobnym przypadkiem było postępowanie przewodniczącej komisji obwodowej w gminie Wiązownica w rejonie wyborczym Przemyśla, która w celu umożliwienia głosowania wyborcy w podeszłym wieku wyszła do tej osoby z kartą do głosowania i spisem wyborców przed lokal wyborczy. Rejonowa Komisja Wyborcza w Przemyślu przeprowadziła w tej kwestii rozmowę, pouczając o niedopuszczalności takiego postępowania, przewodnicząca uznała swój błąd. W związku z podawaną publicznie informacją, że w obwodzie głosowania nr 232 w Warszawie była w czasie głosowania otwarta urna wyborcza, Obwodowa Komisja Wyborcza wyjaśniła, iż z chwilą zauważenia, że urna się przepelnia i wyborcy mają problem z wrzuceniem kart, zostało zgłoszone do Urzędu Dzielnicy (Ochota) zapotrzebowanie na nową dodatkową urnę oraz wezwano Policję, która była obecna do czasu dostarczenia nowej urny. W międzyczasie zniecierpliwieni wyborcy oderwali od urny wieko, zatem jeden z członków komisji zabezpieczał je, do czasu dostarczenia nowej urny, tak aby oddanie głosów było możliwe. Komisja Obwodowa nr 232 liczyła 7 osób, w tym zgłoszone przez Komitety Wyborcze PO, SLD-UP, PiS, Polska Razem Jarosława Gowina, przedstawiciel wyborców i osoba zgłoszona przez prezydenta. W jednym z obwodów głosowania w Poznaniu urnę wyborczą, przez niedopatrzenie zaplombowano z opóźnieniem. W obwodach głosowania nr 2 i nr 8 w gminie Teresin, w rejonie wyborczym w Płocku, mężowie zaufania z KW PiS zgłosili zarzuty, że urny wyborcze były niewłaściwie zabezpieczone. Obwodowe komisje nie potwierdziły zarzutów.

3. Przy czynnościach głosowania i ustalania wyników głosowania w obwodach oraz przy pracach rejonowych i okręgowych komisji wyborczych mogli być obecni odpowiednio mężowie zaufania i pełnomocnicy komitetów wyborczych. Według informacji przekazanych Państwowej Komisji Wyborczej przez okręgowe i rejonowe komisje wyborcze w obwodach głosowania udział mężów zaufania był niewielki, około 10-15% lokali wyborczych; odnotowano też informacje o licznej ich obecności, np. w rejonie wyborczym w Słupsku byli obecni w około 46% lokalach wyborczych. W większości mężowie zaufania reprezentowali Komitet Wyborczy Prawo i Sprawiedliwość. Zarzuty do protokołów głosowania były sporadyczne. Rejonowa Komisja Wyborcza w Tarnobrzegu zmuszona była podjąć interwencje w dwóch obwodach głosowania w Stalowej Woli, ponieważ mężowie zaufania Komitetu Wyborczego Prawo i Sprawiedliwość swoim zachowaniem utrudniali pracę komisji obwodowych, podważali kompetencje jej członków, konsultowali się z członkami komisji delegowanymi przez KW PIS, ciągle żądali dodatkowych wyjaśnień w sposób zakłócający pracę komisji.
4. W przytłaczającej większości obwodów komisje dokonały ustalenia wyników głosowania i sporządziły protokoły głosowania poprawnie, bez błędów wymagających ponownego liczenia głosów i sporządzenia protokołów. Nieprawidłowo został sporządzony protokół głosowania w obwodzie nr 11 w Choszcznie w rejonie wyborczym w Szczecinie albowiem wynikało z niego, że wszystkie głosy w liczbie 500 zostały oddane na jednego kandydata. W toku weryfikacji tego protokołu w systemie informatycznym stwierdzono jego niezgodność z rzeczywistymi wynikami głosowania. Ujawnienie tych nieprawidłowości w dniu 26 maja 2014 r. około godz. 9.30 – których przyczyną było wpisanie danych z testu kontrolnego prowadzonego przed wyborami – spowodowało konieczność sporządzenia prawidłowego protokołu przez Obwodową Komisję Wyborczą nr 11 w Choszcznie, wprowadzenia jego treści do systemu informatycznego przez Rejonową Komisję Wyborczą nr 38 w Szczecinie oraz dostarczenia protokołu papierowego do Okręgowej Komisji Wyborczej nr 13 w Gorzowie Wielkopolskim. Następnie protokół wyników

głosowania w tym okręgu wyborczym został przekazany Państwowej Komisji Wyborczej ze znacznym opóźnieniem. O powyższej sytuacji powiadomione zostały organy policji i są prowadzone czynności procesowe. Obwodowa Komisja Wyborcza nr 11 w Choszczynie pracowała w składzie 7 osób, z których 5 zgłoszonych było przez Komitety Wyborcze: PiS, SLD-Unia Pracy, Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikke, PO, PSL, 1 osoba przez wójta (przewodniczący komisji) i 1 osoba spośród wyborców. Do Okręgowej Komisji Wyborczej w Gorzowie Wielkopolskim wpłynęła informacja wyborcy, że obwodowa komisja wyborcza w Gliźnie gmina Lubniewice zaliczyła błędnie 5 głosów kandydatowi umieszczonemu pod pozycją nr 9 zamiast nr 10 na tej samej liście co potwierdziła przewodnicząca tej komisji w postępowaniu wyjaśniającym przeprowadzonym przez komisję okręgową. Okręgowa Komisja Wyborcza w Olsztynie stwierdziła nieprawidłowości w 4 protokołach głosowania w obwodach (nr 5 w Jonkowie, nr 7 w Olsztynie, nr 9 w Szczytnie, nr 7 w Mrągowie) polegające na niezgodności symbolu kontrolnego protokołu z symbolem przetransmitowanym do systemu elektronicznego oraz opatrzenie innym symbolem kontrolnym ostatniej strony protokołu. Obwodowa Komisja Wyborcza nr 103 w Warszawie, która nie miała obsługi informatycznej po ustaleniu wyników głosowania i sporządzeniu odręcznie protokołu głosowania w obwodzie, o godz. 23¹⁵ w dniu 25 maja br. udała się z protokołem oraz z pozostałymi materiałami wyborczymi do Rejonowego Punktu Przyjmowania Protokołów w Urzędzie Dzielnicy Mokotów, w celu wprowadzenia danych z protokołu do programu informatycznego. Po dokonaniu tej czynności Komisja wróciła do swojej siedziby przy ul. Wiśniowej 41 w celu wywieszenia kopii protokołu na zewnątrz lokalu wyborczego. W wyjaśnieniu przekazanym Okręgowej Komisji Wyborczej w Warszawie i Państwowej Komisji Wyborczej podano, iż taki tryb postępowania był racjonalny. Wobec zakończenia wszystkich czynności komisja obwodowa uznała, że może także przekazać w Urzędzie Dzielnicy w depozyt wszystkie materiały wyborcze: karty do głosowania, drugi egzemplarz protokołu, spis wyborców i pozostałe materiały. Przy tym według wyjaśnień obwodowej komisji karty do głosowania zostały

przewiezione samochodem przez przewodniczącego komisji, a inne materiały zanieśli członkowie komisji. Informacja powyższa została potwierdzona w Urzędzie Dzielnicy Mokotów. W skład obwodowej komisji wyborczej nr 103 zostali powołani: osoba zgłoszona przez prezydenta (przewodniczący), przedstawiciele Komitetów Wyborczych: SLD-UP, PSL, PiS, Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikke, dwie osoby spośród wyborców w trybie uzupełnienia do minimalnego składu. Przed wyborami, 22 maja br. osoba reprezentująca KW PiS zgłosiła telefoniczną rezygnację z członkostwa w komisji.

5. Protokoły głosowania w obwodach sporządzone przez obwodowe komisje wyborcze były przesyłane w systemie informatycznym i przekazywane właściwym rejonowym komisjom wyborczym. Ustalone przez komisje obwodowe wyniki głosowania były podawane do publicznej wiadomości przez ich wywieszenie w siedzibach komisji, w miejscach dostępnych dla wyborców, niezwłocznie po godzinie 23⁰⁰. Rejonowe Komisje Wyborcze po otrzymaniu protokołów od obwodowych komisji wyborczych i sprawdzeniu prawidłowości ustalenia wyników głosowania w obwodach, ustaliły wyniki głosowania na obszarze swojej właściwości i przekazały je przy pomocy systemu elektronicznego właściwym okręgowym komisjom wyborczym. Następnie przewodniczący rejonowych komisji wyborczych przekazali protokoły wyników głosowania w rejonach wraz z protokołami głosowania w obwodach właściwym okręgowym komisjom wyborczym. Przy wykonywaniu czynności przez rejonowe komisje wyborcze mężowie zaufania uczestniczyli sporadycznie.

Okręgowe Komisje Wyborcze na podstawie protokołów wyników głosowania w rejonach ustaliły wyniki głosowania na listy okręgowe i sporządziły protokoły wyników głosowania w okręgach wyborczych. Dane z protokołów zostały niezwłocznie przekazane do Państwowej Komisji Wyborczej za pośrednictwem sieci elektronicznego przesyłania danych i obejmowały: dokument elektroniczny zawierający obraz protokołu podpisanego przez wszystkich członków komisji okręgowej uczestniczących przy jego sporządzeniu oraz plik tekstowy (xml) zawierający dane z protokołu, podpisane

podpisem elektronicznym przez przewodniczącego komisji okręgowej lub sekretarza komisji okręgowej. Wydruki dokumentów były sprawdzane pod względem poprawności sporządzenia i zgodności z danymi zapisanymi w pliku tekstowym xml. Po potwierdzeniu prawidłowości protokołów, okręgowe komisje wyborcze dostarczyły do Państwowej Komisji Wyborczej po 1 egzemplarzu protokołu oraz nośniki informatyczne z dokumentami przekazanymi za pośrednictwem sieci elektronicznego przesyłania danych i arkusz kalkulacyjny zawierający dane z wynikami głosowania z rejonów znajdujących się na obszarze właściwości komisji okręgowej. Pełnomocnicy komitetów wyborczych byli obecni przy pracach Okręgowych Komisji Wyborczych: w Bydgoszczy – KW Prawo i Sprawiedliwość i KW Platforma Obywatelska RP, w Olsztynie – KW Prawo i Sprawiedliwość, w Warszawie I – KW Prawo i Sprawiedliwość, w Łodzi – KW Prawo i Sprawiedliwość, w Krakowie – KW Prawo i Sprawiedliwość, w Katowicach – KW Prawo i Sprawiedliwość i KW Platforma Obywatelska RP, we Wrocławiu – KW Prawo i Sprawiedliwość.

Do protokołu wyników głosowania w okręgu nr 4 w Warszawie I mąż zaufania Komitetu Wyborczego Prawa i Sprawiedliwości wniósł zarzut, że o godz. 21⁴³ poproszono go o opuszczenie pomieszczenia, w którym Okręgowa Komisja obradowała, a także uniemożliwiono zapoznanie się z częścią protokołów komisji obwodowych. Odnosząc się do tego zarzutu Okręgowa Komisja Wyborcza w Warszawie I stwierdziła, że pomiędzy godziną 21⁴³ a godziną 23²⁵ nie były wykonywane czynności związane z przyjmowaniem protokołów wyników głosowania w okręgu (za wyjątkiem stałego dyżuru związanego z monitorowaniem, czy wpływają protokoły wyników głosowania w obwodach zagranicznych). Z chwilą przystąpienia do prac związanych z przyjmowaniem protokołów mąż zaufania bezzwłocznie został o tym poinformowany oraz umożliwiono mu obserwację wszystkich prac Komisji, w tym fotografowanie protokołów (był obecny podczas prac Komisji nieprzerwanie od godz. 23²⁵, kiedy zaczęły spływać protokoły do około godz. 8⁰⁰ rano dnia następnego i nieprzerwanie fotografował protokoły). W tym miejscu dodatkowego

wyjaśnienia wymaga to, że nie odpowiada prawdzie rozpowszechniany przez KW PiS zarzut, iż Państwowa Komisja Wyborcza zabroniła mężom zaufania fotografowania protokołów. Tymczasem w dniu 25 maja 2014 r. Państwowa Komisja Wyborcza (w piśmie znak ZPOW-903-423/14) stwierdziła, że „nie widzi przeszkód dla utrwalania przez osoby pełniące funkcję mężów zaufania protokołów głosowania w obwodach, przekazanych Rejonowym Komisjom Wyborczym i Okręgowym Komisjom Wyborczym – w sposób niezakłócający tok pracy komisji.”.

6. Państwowa Komisja Wyborcza, po stwierdzeniu zgodności treści protokołów z danymi otrzymanymi z okręgowych komisji wyborczych drogą elektroniczną, sporządziła zestawienie obejmujące liczbę głosów ważnych w skali kraju oraz głosów ważnych oddanych na listy kandydatów poszczególnych komitetów wyborczych we wszystkich okręgach oraz ustaliła komitety wyborcze, których listy kandydatów spełniły warunek uprawniający do uczestniczenia w podziale mandatów i komitety których listy nie spełniają tego warunku. Kolejną czynnością było sporządzenie zestawienia liczby głosów ważnych oddanych łącznie na listy kandydatów każdego z komitetów wyborczych uczestniczących w podziale mandatów oraz liczby głosów ważnych oddanych na poszczególne listy kandydatów każdego z tych komitetów wyborczych, co było niezbędne dla ustalenia liczby mandatów przypadających listom kandydatów. Po dokonaniu ogólnego podziału mandatów pomiędzy uprawnione komitety wyborcze, Państwowa Komisja Wyborcza sporządziła protokół wyników głosowania w skali kraju i ogólnego podziału mandatów między komitety wyborcze. W dalszej kolejności Państwowa Komisja Wyborcza ustaliła w którym okręgu wyborczym listom kandydatów przypadają mandaty przyznane komitetowi wyborczemu oraz którzy kandydaci uzyskują mandat posła do Parlamentu Europejskiego.

Po wykonaniu tych czynności Państwowa Komisja Wyborcza – niezwłocznie po otrzymaniu ostatniego protokołu od Okręgowej Komisji Wyborczej w Gorzowie Wielkopolskim – sporządziła protokół wyborów posłów do Parlamentu Europejskiego oraz obwieszczenie o wynikach wyborów posłów do

Parlamentu Europejskiego przeprowadzonych w dniu 25 maja 2014 r. Obwieszczenie Komisja podała do publicznej wiadomości w dniu 26 maja 2014 r. o godz. 21³⁰ na konferencji prasowej. Obwieszczenie zostało ogłoszone w Dzienniku Ustaw z dnia 27 maja 2014 r. poz. 692, a także zamieszczone na stronie www.pkw.gov.pl.

Należy podkreślić, że przepisy Kodeksu wyborczego dotyczące ustalania wyników głosowania i wyników wyborów na każdym etapie procesu wyborczego wymagają formy pisemnej. Protokoły wyników głosowania są bezpośrednio przekazywane w zapieczętowanej kopercie komisjom wyższego stopnia i każdorazowo przez nie weryfikowane pod względem poprawności merytorycznej i formalnej. Państwowa Komisja Wyborcza protokół wyników wyborów oraz obwieszczenie o wynikach wyborów może sporządzić dopiero po otrzymaniu odpowiednich protokołów z wszystkich okręgowych komisji wyborczych. System wspomaganie informatycznego ma bowiem wyłącznie charakter pomocniczy.

7. Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie posiadanych dokumentów i informacji o przebiegu głosowania i wyborów nie stwierdziła naruszeń, które – w jej ocenie – miały wpływ na wyniki wyborów.
8. W dniu 3 czerwca 2014 r. w Podchorążówce w Łazienkach Królewskich Państwowa Komisja Wyborcza dokonała uroczystego wręczenia wybranym posłom zaświadczeń o wyborze na posła do Parlamentu Europejskiego. W uroczystości wzięła udział Marszałek Sejmu Ewa Kopacz. Obecni byli także Prezes Trybunału Konstytucyjnego Andrzej Rzepliński i Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego Małgorzata Gersdorf.

* Zgodnie z Kodeksem wyborczym przeciwko ważności wyborów mogły być wnoszone do Sądu Najwyższego w terminie 7 dni od ogłoszenia wyników wyborów w Dzienniku Ustaw, protesty wyborcze. Według stanu na dzień 30 czerwca 2014 r. do Sądu Najwyższego wniesiono 64 protesty; Sąd rozpoznał w tej dacie 48 protestów: w odniesieniu do 6 protestów wyraził opinię, że zarzuty są zasadne ale naruszenie

przepisów nie miało wpływu na wynik wyborów, 4 protesty uznano za niezasadne, 38 protestów pozostawiono bez dalszego biegu.

- * W związku z wygaśnięciem mandatów senatorskich w okręgach wyborczych nr 47, 73 i 82 Prezydent RP zarządził w tych okręgach wybory uzupełniające do Senatu.

POSTANOWIENIE
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
z dnia 25 czerwca 2014 r.

w sprawie zarządzenia wyborów uzupełniających
do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 283 § 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. — Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21, poz. 112, z późn. zm.²⁾), w związku z postanowieniami Marszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 11 czerwca 2014 r. w sprawie stwierdzenia wygaśnięcia mandatów: senatora Henryka Górskiego wybranego w okręgu wyborczym nr 47, senatora Bolesława Piechy wybranego w okręgu wyborczym nr 73 oraz senator Beaty Gosiewskiej wybranej w okręgu wyborczym nr 82, stanowi się, co następuje:

§ 1

Zarządzam wybory uzupełniające do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej:

- 1) w województwie mazowieckim, w okręgu wyborczym nr 47 obejmującym obszary powiatów: garwoliński, miński, węgrowski, z siedzibą Okręgowej Komisji Wyborczej w Siedlcach;
- 2) w województwie śląskim, w okręgu wyborczym nr 73 obejmującym obszary powiatów: mikołowski, rybnicki oraz miasta na prawach powiatu: Rybnik, z siedzibą Okręgowej Komisji Wyborczej w Katowicach;
- 3) w województwie świętokrzyskim, w okręgu wyborczym nr 82 obejmującym obszary powiatów: opatowski, ostrowiecki, sandomierski, skarżyski, starachowicki, z siedzibą Okręgowej Komisji Wyborczej w Kielcach

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 26, poz. 134, Nr 94, poz. 550, Nr 102, poz. 588, Nr 134, poz. 777, Nr 147, poz. 881, Nr 149, poz. 889, Nr 171, poz. 1016 i Nr 217, poz. 1281, z 2012 r. poz. 849, 951 i 1529 oraz z 2014 r. poz. 179 i 180.

— do mandatów, których wygaśnięcie stwierdził Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 2

Datę wyborów wyznaczam na niedzielę dnia 7 września 2014 r.

§ 3

Dni, w których upływają terminy wykonania czynności wyborczych, określa kalendarz wyborczy, stanowiący załącznik do niniejszego postanowienia.

§ 4

Postanowienie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Bronisław Komorowski

**Załącznik do postanowienia
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
z dnia 25 czerwca 2014 r. (poz. 859)**

KALENDARZ WYBORCZY

dla wyborów uzupełniających do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

w dniu 7 września 2014 r.

w województwach: mazowieckim w okręgu wyborczym nr 47 z siedzibą Okręgowej Komisji Wyborczej w Siedlcach, śląskim w okręgu wyborczym nr 73 z siedzibą Okręgowej Komisji Wyborczej w Katowicach i świętokrzyskim w okręgu wyborczym nr 82 z siedzibą Okręgowej Komisji Wyborczej w Kielcach

Data wykonania czynności wyborczych ^{*)}	Treść czynności wyborczych
1	2
do dnia 17 lipca 2014 r.	— podanie do publicznej wiadomości informacji o okręgach wyborczych nr 47, 73 i 82
do dnia 19 lipca 2014 r.	— zawiadomienie Państwowej Komisji Wyborczej: <ul style="list-style-type: none"> – przez organ partii politycznej o utworzeniu komitetu wyborczego, – przez pełnomocnika wyborczego o utworzeniu koalicyjnego komitetu wyborczego lub o utworzeniu komitetu wyborczego wyborców

do dnia 21 lipca 2014 r.	— powołanie okręgowych komisji wyborczych
do dnia 29 lipca 2014 r. do godz. 24⁰⁰	— zgłaszanie kandydatów na senatora w celu zarejestrowania
do dnia 3 sierpnia 2014 r.	— utworzenie obwodów głosowania w szpitalach, zakładach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych, domach studenckich i zespołach tych domów oraz ustalenie ich granic, siedzib i numerów
1	2
do dnia 8 sierpnia 2014 r.	— podanie do wiadomości publicznej informacji o numerach i granicach obwodów głosowania oraz siedzibach obwodowych komisji wyborczych, w tym o siedzibach obwodowych komisji wyborczych właściwych dla głosowania korespondencyjnego i o lokalach przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych
do dnia 15 sierpnia 2014 r.	— zgłaszanie kandydatów do obwodowych komisji wyborczych przez pełnomocników komitetów wyborczych
do dnia 17 sierpnia 2014 r.	— powołanie przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) obwodowych komisji wyborczych, — zgłaszanie wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) przez wyborców niepełnosprawnych zamiaru głosowania korespondencyjnego, w tym przy pomocy nakładek na karty do głosowania sporządzonych w alfabecie Braille'a, — sporządzenie spisów wyborców przez gminy
od dnia 17 sierpnia 2014 r. do dnia 24 sierpnia 2014 r.	— składanie przez żołnierzy pełniących zasadniczą lub okresową służbę wojskową oraz pełniących służbę w charakterze kandydatów na żołnierzy zawodowych lub odbywających ćwiczenia i przeszkolenie wojskowe, a także ratowników odbywających zasadniczą służbę wojskową w obronie cywilnej poza miejscem stałego zamieszkania oraz policjantów z jednostek skoszarowanych, funkcjonariuszy Biura Ochrony Rządu, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej oraz Służby Więziennej pełniących służbę w systemie skoszarowanym, wniosków o dopisanie do wybranego przez nich spisu wyborców sporządzanego dla miejscowości, w której odbywają służbę

od dnia 23 sierpnia 2014 r. do dnia 5 września 2014 r. do godz. 24⁰⁰	— nieodpłatne rozpowszechnianie audycji wyborczych w regionalnych programach publicznych nadawców radiowych i telewizyjnych, przygotowanych przez komitety wyborcze
1	2
do dnia 24 sierpnia 2014 r.	— składanie wniosków przez wyborców niepełnosprawnych o dopisanie ich do spisu wyborców w wybranym przez siebie obwodzie głosowania na obszarze gminy właściwej ze względu na miejsce stałego zamieszkania, — zgłaszanie wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) przez wyborców niepełnosprawnych zamiaru głosowania w lokalu wyborczym przy użyciu nakładek na karty do głosowania sporządzonych w alfabecie Braille’a
do dnia 28 sierpnia 2014 r.	— podanie przez okręgowe komisje wyborcze, w formie obwieszczenia, informacji o zarejestrowanych kandydatach na senatora, — składanie wniosków o sporządzenie aktu pełnomocnictwa do głosowania
do dnia 2 września 2014 r.	— składanie wniosków przez wyborców przebywających czasowo na obszarze gminy lub wyborców nigdzie niezamieszkałych o dopisanie do spisu wyborców
w dniu 5 września 2014 r. o godz. 24⁰⁰	— zakończenie kampanii wyborczej
w dniu 7 września 2014 r. godz. 7⁰⁰-21⁰⁰	— głosowanie

*) Zgodnie z art. 9 § 2 i 3 Kodeksu wyborczego jeżeli koniec terminu wykonania czynności określonej w Kodeksie wyborczym przypada na sobotę albo na dzień ustawowo wolny od pracy, termin upływa pierwszego roboczego dnia po tym dniu. Jeżeli Kodeks wyborczy nie stanowi inaczej, czynności wyborcze są dokonywane w godzinach urzędowania sądów, organów wyborczych i urzędów gmin.

* Państwowa Komisja Wyborcza w dniu 30 czerwca podała do publicznej wiadomości obwieszczenie o zarządzeniu wyborów przez Prezydenta RP, obwieszczenia o granicach okręgów wyborczych nr 47, 73 i 82 i siedzibach Okręgowych Komisji Wyborczych nr 47 w Siedlcach, nr 73 w Katowicach i nr 82 w Kielcach, oraz komunikat o liczbie wyborców ujętych w rejestrach wyborców, na terenie całego kraju

według stanu na dzień 31 marca 2014 r. która to liczba jest podstawą do ustalenia limitu wydatków wyborczych i wynosi 30 551 267 osób.

- * Państwowa Komisja Wyborcza zapewniając pomoc prawną organom i podmiotom wyborczym wydała informację w sprawie wyborów uzupełniających zarządzonych na dzień 7 września 2014 r. oraz wyjaśnienia dotyczące finansowania kampanii wyborczej w tych wyborach.

Państwowa Komisja Wyborcza wskazała w informacji, że:

1. Wybory uzupełniające do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zostaną przeprowadzone na podstawie ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. — Kodeks wyborczy.
2. Prawo wybierania senatora w wyborach uzupełniających w danym okręgu wyborczym mają wyłącznie osoby posiadające obywatelstwo polskie, które najpóźniej w dniu głosowania kończą 18 lat, stale zamieszkują na obszarze tego okręgu wyborczego i są ujęci w stałym rejestrze wyborców w gminie leżącej na obszarze danego okręgu wyborczego.

W urzędach gmin położonych na obszarze okręgów wyborczych, w których przeprowadzone będą wybory uzupełniające zostaną sporządzone spisy wyborców uprawnionych do udziału w głosowaniu.

Do spisu wyborców zostaną wpisani z urzędu wyborcy: zameldowani w gminie na pobyt stały oraz wyborcy stale zamieszkali w gminie bez zameldowania i wyborcy nigdzie niezamieszkali a stale przebywający w gminie dopisani do rejestru wyborców na własny wniosek.

Do spisu wyborców zostaną dopisani także wyborcy przebywający na obszarze gminy czasowo w okresie obejmującym dzień wyborów, ujęci w stałym rejestrze wyborców w innej gminie na obszarze danego okręgu wyborczego, jeżeli do dnia 2 września 2014 r. złożą wniosek o dopisanie ich do spisu wyborców; dotyczy to także osób nigdzie niezamieszkałych, przebywających na obszarze gminy.

Osoby ujęte w stałym rejestrze wyborców w gminie z danego okręgu wyborczego, przebywające w szpitalach, zakładach pomocy społecznej, zakładach karnych, aresztach śledczych i w domach studenckich, w których zostaną utworzone

obwody głosowania, będą umieszczone w spisie wyborców na podstawie wykazów osób sporządzonych przez kierowników tych jednostek.

Żołnierze pełniący zasadniczą lub okresową służbę wojskową oraz pełniący służbę w charakterze kandydatów na żołnierzy zawodowych lub odbywający ćwiczenia i przeszkolenie wojskowe, a także ratownicy odbywający zasadniczą służbę w obronie cywilnej poza miejscem stałego zamieszkania oraz policjanci z jednostek skoszarowanych, funkcjonariusze Biura Ochrony Rządu, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej oraz Służby Więziennej pełniący służbę w systemie skoszarowanym, ujęci w stałym rejestrze wyborców w gminie leżącej na obszarze danego okręgu wyborczego, będą dopisani do wybranego przez nich spisu wyborców sporządzonego dla miejscowości, w której odbywają służbę, jeżeli złożą w urzędzie gminy w terminie między 17 sierpnia a 25 sierpnia 2014 r. wniosek o dopisanie do spisu (termin przedłużony zgodnie z art. 9 § 2 Kodeksu wyborczego).

Osoby ujęte w stałym rejestrze wyborców w gminie na obszarze danego okręgu wyborczego, zmieniające miejsce pobytu przed dniem wyborów mogą otrzymać w urzędzie gminy prowadzącym rejestr wyborców, w którym są ujęci, zaświadczenie o prawie do głosowania w miejscu pobytu na obszarze tego okręgu wyborczego w którym stale zamieszkują; zaświadczenie nie uprawnia do głosowania w pozostałych okręgach wyborczych, w których w tym samym dniu odbywają się wybory uzupełniające do Senatu. Osoby, które złożyły wniosek o dopisanie ich do spisu wyborców w innej gminie, otrzymają w urzędzie tej gminy zaświadczenie o prawie do głosowania.

3. Kandydatów na senatora zgłasza się do dnia 29 lipca 2014 r. do godz. 24.00 do właściwej Okręgowej Komisji Wyborczej, tj.:
 - 1) kandydatów na senatora w okręgu wyborczym Nr 47 do Okręgowej Komisji Wyborczej w Siedlcach, ul. Piłsudskiego 38;
 - 2) kandydatów na senatora w okręgu wyborczym Nr 73 do Okręgowej Komisji Wyborczej w Katowicach, ul. Jagiellońska 25;
 - 3) kandydatów na senatora w okręgu wyborczym Nr 82 do Okręgowej Komisji Wyborczej w Kielcach, al. IX Wieków Kielc 3, bud. A.

Kandydatów mogą zgłaszać komitety wyborcze partii politycznych, koalicyjne komitety wyborcze oraz komitety wyborcze wyborców, które do dnia 21 lipca 2014 r. do godz. 16.15 (termin przedłużony zgodnie z art. 9 § 2 Kodeksu wyborczego) zawiadomiły Państwową Komisję Wyborczą o utworzeniu komitetu wyborczego i uzyskały potwierdzenie przyjęcia zawiadomienia.

Zawiadomienie o utworzeniu komitetu wyborczego może dotyczyć uczestnictwa w wyborach we wszystkich trzech okręgach wyborczych lub w niektórych spośród nich. W zawiadomieniu należy wskazać okręgi lub okręg w których komitet wyborczy zamierza zgłosić kandydata na senatora.

Dopuszczalne jest wskazanie w zawiadomieniu innych pełnomocników wyborczych i/lub pełnomocników finansowych w poszczególnych okręgach wyborczych.

Komitet wyborczy może również złożyć odrębne zawiadomienia, każde dotyczące innego okręgu wyborczego. W takim przypadku do każdego zawiadomienia należy dołączyć komplet wymaganych dokumentów.

4. Funkcję komitetu wyborczego partii politycznej pełni statutowy organ partii upoważniony do jej reprezentowania na zewnątrz.
 - Czynności wyborcze w imieniu koalicji partii politycznych wykonuje koalicyjny komitet wyborczy, utworzony w tym celu przez organy partii tworzących koalicję, upoważnione do reprezentowania partii na zewnątrz. Koalicja może zostać zawarta w celu zgłoszenia kandydata na senatora we wszystkich okręgach wyborczych lub w niektórych spośród nich. Należy jednakże mieć na uwadze, że komitet wyborczy partii politycznej wchodzącej w skład koalicji wyborczej nie może być utworzony w celu zgłoszenia kandydata na senatora w okręgu wyborczym, w którym kandydata zamierza zgłosić współtworzony przez tę partię koalicyjny komitet wyborczy.
 - Komitet wyborczy wyborców może utworzyć nie mniej niż 15 osób mających prawo wybierania. Do zawiadomienia Państwowej Komisji Wyborczej o utworzeniu komitetu konieczne jest dołączenie wykazu podpisów co najmniej 1000 wyborców popierających utworzenie komitetu wyborczego. Osoby wchodzące w skład komitetu wyborczego wyborców, oraz osoby popierające

jego utworzenie nie muszą stale zamieszkiwać na obszarze okręgów wyborczych, w których przeprowadzane są wybory.

- Pełnomocnik wyborczy komitetu wyborczego, w terminie 7 dni od dnia przyjęcia przez Państwową Komisję Wyborczą zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego, obowiązany jest zawiadomić ją o adresie strony internetowej, na której komitet wyborczy umieszcza informacje określone w Kodeksie, a w szczególności rejestr zaciągniętych kredytów oraz rejestr wpłat o wartości przekraczającej łącznie od jednej osoby fizycznej kwotę minimalnego wynagrodzenia za pracę.
5. Kandydatem na senatora może być obywatel polski, mający prawo wybierania, który najpóźniej w dniu wyborów kończy 30 lat.

Nie ma prawa wybieralności osoba skazana prawomocnym wyrokiem na karę pozbawienia wolności za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe oraz osoba, wobec której wydano prawomocne orzeczenie sądu stwierdzające utratę prawa wybieralności w związku ze złożeniem nieprawdziwego oświadczenia lustracyjnego.

Kandydat nie musi stale zamieszkiwać na terenie okręgu wyborczego, w którym kandyduje na senatora. Kandydować można tylko w ramach zgłoszenia przez jeden komitet wyborczy.

Zgłoszenie kandydata na senatora musi być poparte podpisami co najmniej 2 000 wyborców stale zamieszkałych na obszarze danego okręgu wyborczego. Poparcia zgłoszenia kandydata w danym okręgu wyborczym nie mogą udzielać osoby stale zamieszkałe w pozostałych okręgach wyborczych, w których w tym samym dniu odbywają się wybory uzupełniające do Senatu.

6. Każdy komitet wyborczy może zgłosić w danym okręgu wyborczym tylko jednego kandydata na senatora. Kandydata na senatora zgłasza, w formie pisemnej, pełnomocnik komitetu wyborczego lub upoważniona przez niego osoba do właściwej Okręgowej Komisji Wyborczej najpóźniej w dniu 29 lipca 2014 r. do godz. 24.00.

Informacje szczegółowe oraz pomocnicze wzory dokumentów dotyczące wyborów uzupełniających dostępne są w Biuletynie Informacji Publicznej Państwowej

Komisji Wyborczej — www.pkw.gov.pl, w zakładce dotyczącej wyborów uzupełniających do Senatu w okręgach wyborczych nr 47, 73 i 82 (ZPOW-5721-2/14).

* W wyjaśnieniach dotyczących zasad finansowania kampanii wyborczej w wyborach uzupełniających do Senatu zarządzonych na dzień 7 września 2014 r. Państwowa Komisja Wyborcza przypominała: w szczególności, że:

1. Komitet wyborczy gromadzi środki finansowe wyłącznie na jednym rachunku bankowym (art. 134 § 1 Kodeksu wyborczego). Dla gromadzenia środków komitet wyborczy może otworzyć tylko jeden rachunek bankowy, jednakże w razie utworzenia jednego komitetu wyborczego uczestniczącego w wyborach w więcej niż jednym okręgu wyborczym należy utworzyć odrębne rachunki bankowe dla gromadzenia środków finansowych w poszczególnych okręgach.

Podstawą do otwarcia rachunku komitetu wyborczego jest uchwała Państwowej Komisji Wyborczej o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego.

Umowa rachunku bankowego komitetu, powinna zawierać zastrzeżenia określone w art. 134 § 6 Kodeksu wyborczego:

- o wymaganym ustawą sposobie dokonywania wpłat na rzecz komitetu wyborczego (jedynie czekiem rozrachunkowym, przelewem lub kartą płatniczą),
- o dopuszczalnym źródle pozyskiwania środków finansowych (Fundusz Wyborczy partii – w przypadku komitetów wyborczych partyjnych i koalicyjnych, bądź wpłaty od obywateli polskich – w przypadku komitetów wyborczych wyborców),
- o dopuszczalnym maksymalnym terminie dokonywania wpłat tj. do dnia wyborów.

Pełnomocnik finansowy, który nie wprowadza do umowy rachunku bankowego komitetu powyższych zastrzeżeń popełnia wykroczenie, wskazane w art. 505 § 2 Kodeksu.

Rachunek bankowy komitetu powinien być prowadzony w banku lub oddziale banku (także zagranicznego), znajdujących się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Komitet wyborczy nie może otworzyć rachunku w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej (SKOK).

Rachunek komitetu wyborczego należy zlikwidować po zbilansowaniu przychodów i wydatków, rozliczeniu środków wpłaconych z naruszeniem prawa oraz przekazaniu ewentualnej nadwyżki finansowej na rzecz organizacji pożytku publicznego (art. 138 § 2-5 Kodeksu wyborczego). Termin likwidacji rachunku powinien być co do zasady zbieżny z datą sporządzenia sprawozdania wyborczego.

Komitet wyborczy wyborców, któremu za uzyskany mandat senatora przysługuje dotacja podmiotowa zobowiązany jest do posiadania rachunku do czasu przekazania dotacji przez ministra finansów. Dotacja podmiotowa jest wypłacana w terminie 9 miesięcy od dnia wyborów.

2. Środki finansowe przekazywane komitetowi wyborczemu partii politycznej mogą pochodzić wyłącznie z Funduszu Wyborczego tej partii, tworzonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych. Komitet wyborczy może pozyskiwać środki finansowe tylko z przelewów dokonywanych z rachunku bankowego Funduszu Wyborczego na rachunek komitetu wyborczego.
 - Środki finansowe przekazywane koalicyjnemu komitetowi wyborczemu mogą pochodzić wyłącznie z funduszy wyborczych partii politycznych wchodzących w skład koalicji wyborczej. Komitet wyborczy może pozyskiwać środki finansowe tylko z przelewów dokonywanych z rachunków bankowych funduszy wyborczych na rachunek komitetu wyborczego.
 - Środki finansowe komitetu wyborczego wyborców mogą pochodzić wyłącznie z wpłat osób fizycznych oraz z kredytów bankowych zaciągniętych przez komitet wyborczy.

Komitetowi wyborczemu wyborców mogą być przekazywane środki finansowe jedynie przez obywateli polskich, mających miejsce stałego zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Wpłaty na rzecz komitetu wyborczego wyborców nie mogą dokonywać obywatele innych państw, jak również obywatele polscy stale zamieszkujący poza granicami Polski.

Łączna suma wpłat od osoby fizycznej na rzecz jednego komitetu wyborczego wyborców nie może przekraczać 15-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę w dniu poprzedzającym dzień ogłoszenia postanowienia o zarządzeniu wyborów, tj. kwoty 25 200 zł. Kandydat na senatora może wpłacić na rzecz komitetu wyborczego wyborców sumę nieprzekraczającą 45-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę, tj. kwoty 75 600 zł. Wpłaty na rachunek bankowy komitetu wyborczego można dokonywać jedynie czekiem rozrachunkowym, przelewem lub kartą płatniczą.

Niedozwolone są wpłaty gotówkowe w kasie banku, a także w urzędach pocztowych.

Na cele związane z wyborami komitet wyborczy wyborców może zaciągać kredyty bankowe. Wysokość kredytu nie jest limitowana. Ustawa wprowadza natomiast ograniczenia dotyczące poręczeń takiego kredytu. Poręczycielem kredytu mogą być wyłącznie obywatele polscy mający miejsce stałego zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, a zobowiązanie poręczyciela nie może być wyższe od kwoty 25 200 zł, tj. kwoty stanowiącej maksymalną wysokość wpłat na rzecz komitetu dokonanych przez jedną osobę fizyczną.

Ograniczenie wysokości kwoty poręczenia do 25 200 zł dotyczy zarówno osób wchodzących w skład komitetu wyborczego, jak i osób spoza komitetu, w tym kandydata na senatora.

Zobowiązanie z tego tytułu nie może zostać zbyte na rzecz osób fizycznych, osób prawnych, stowarzyszeń czy organizacji społecznych.

3. Przepisy Kodeksu wyborczego wprowadzają następujące zakazy i ograniczenia w finansowaniu komitetów wyborczych:
 - 1) komitety wyborcze mogą pozyskiwać środki finansowe jedynie na cele związane z wyborami;

2) pozyskiwanie środków finansowych jest dozwolone dopiero od dnia wydania przez Państwową Komisję Wyborczą postanowienia o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego;

3) zabronione jest pozyskiwanie środków po dniu wyborów.

Jako datę dokonania wpłaty na rachunek bankowy przyjmuje się datę wystawienia polecenia przelewu, a nie datę uznania przez bank wpływu środków na rachunek bankowy.

Po dniu wyborów dopuszczalne jest jedynie przekazywanie przez osoby albo partie polityczne, które utworzyły komitet wyborczy środków na uiszczenie opłat bankowych za prowadzenie i likwidację rachunku. W sytuacji, gdy pozostają nieuregulowane zobowiązania finansowe komitetu, na zaspokojenie których nie wystarczyło środków finansowych zgromadzonych na rachunku bankowym, roszczenia te powinny być pokryte w trybie art. 130 Kodeksu wyborczego przez pełnomocnika finansowego komitetu bez pośrednictwa rachunku bankowego komitetu wyborczego;

4) komitetom wyborczym nie wolno przyjmować wartości niepieniężnych (np. darowizn rzeczowych, darmowych usług), z wyjątkiem nieodpłatnych usług polegających na rozpowszechnianiu plakatów i ulotek wyborczych przez osoby fizyczne;

Usługi inne niż rozpowszechnianie plakatów i ulotek wyborczych przez osoby fizyczne mogą być świadczone na rzecz komitetu wyborczego wyłącznie odpłatnie. Naruszenie tego zakazu stanowi występki określony w art. 507 Kodeksu wyborczego, zagrożony grzywną od 1 000 zł do 100 000 zł;

5) zabronione jest przekazywanie środków finansowych i wartości niepieniężnych przez jeden komitet wyborczy na rzecz innego komitetu wyborczego oraz przeprowadzanie przez komitet wyborczy zbiórek publicznych.

Wykluczone jest przekazywanie komitetowi wyborczemu środków finansowych przez:

— podmioty inne niż partie polityczne – komitetom partyjnym i koalicyjnym,

— podmioty niebędące osobami fizycznymi (np. spółki prawa handlowego, stowarzyszenia, państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne, fundacje, partie polityczne itd.) – komitetom wyborczym wyborców.

W przypadku stwierdzenia wpływu na rachunek komitetu wpłaty pochodzącej z nieuprawnionego źródła lub dokonanej z naruszeniem przepisów ustawy, komitet wyborczy powinien odmówić przyjęcia darowizny. Za odmowę przyjęcia należy uznać niezwłoczne zwrócenie darczyńcy tych środków i niewliczanie ich do przychodów komitetu; termin zwrotu środków nie powinien przekraczać 30 dni od daty wpływu tych środków na rachunek komitetu.

Środki pozyskane z naruszeniem przepisów Kodeksu wyborczego, których komitet nie zwrócił darczyńcy w nieprzekraczalnym 30-dniowym terminie podlegają przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa wraz z ewentualnymi odsetkami.

4. Wysokość wydatków komitetu wyborczego na kampanię wyborczą ograniczona jest w każdym z okręgów wyborczych limitem okręgowym. Komitet wyborczy zgłaszający kandydata, który uzyskał mandat ma prawo do dotacji z budżetu państwa; dotacja podmiotowa przysługuje do wysokości wydatków uwidocznionej w sprawozdaniu wyborczym. W związku z powyższym komitety wyborcze uczestniczące w wyborach w więcej niż jednym okręgu wyborczym zobowiązane są odrębnie rozliczać wydatki na kampanię wyborczą w tych okręgach oraz prowadzić odrębną rachunkowość.

Okręgowy limit wydatków w wyborach do Senatu RP oblicza się na podstawie art. 259 § 1 Kodeksu wyborczego poprzez pomnożenie liczby wyborców w kraju ujętych w rejestrach wyborców przez kwotę 0,18 zł a następnie podzielenie otrzymanego wyniku przez liczbę 100. Limit ten w wyborach uzupełniających do Senatu RP, zarządzonych na dzień 7 września 2014 r. wynosi w każdym z okręgów wyborczych 54 992,29 zł.

Wydatki komitetu wyborczego na kampanię wyborczą prowadzoną w formach i na zasadach właściwych dla reklamy, w tym w prasie w rozumieniu przepisów prawa prasowego, nie mogą przekroczyć 80% limitu dla danego komitetu wyborczego. Za podstawę obliczenia limitu wydatków na reklamę przyjmuje się kwotę potencjalnego limitu wydatków przysługującego temu komitetowi, a nie

wydatki faktycznie poniesione przez ten komitet wyborczy. W wyborach uzupełniających do Senatu zarządzonych na dzień 7 września 2014 r. wydatki na reklamę nie mogą przekroczyć kwoty 43 993,84 zł.

Komitet wyborczy może wydatkować środki finansowe jedynie na cele związane z wyborami.

Wydatkowanie środków jest dozwolone od dnia wydania przez Państwową Komisję Wyborczą postanowienia o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego.

Zabronione jest wydatkowanie środków po dniu złożenia sprawozdania finansowego o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych komitetu. Po dniu złożenia sprawozdania finansowego komitet może wydatkować środki finansowe z otrzymanej dotacji podmiotowej na pokrycie zobowiązań finansowych komitetu wykazanych w sprawozdaniu.

Komitety wyborcze prowadzą rachunkowość na zasadach określonych w ustawie o rachunkowości oraz w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 15 listopada 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości dla niektórych jednostek niebędących spółkami handlowymi, nieprowadzących działalności. Komitet wyborczy, który zgłasza kandydatów w więcej niż jednym okręgu wyborczym prowadzi rachunkowość odrębnie dla każdego okręgu wyborczego.

Komitet wyborczy ma obowiązek, w terminie 7 dni od dnia przyjęcia przez Państwową Komisję Wyborczą zawiadomienia o utworzeniu komitetu powiadomić Państwową Komisję Wyborczą o adresie strony internetowej komitetu, na której umieszcza się informacje określone w art. 102 § 1 Kodeksu wyborczego.

Na stronie internetowej umieszcza się:

- rejestr zaciągniętych kredytów, zawierający nazwę banku udzielającego kredytu i wszystkie istotne warunki jego uzyskania, w szczególności: datę udzielenia kredytu, jego wysokość, oprocentowanie i inne koszty uzyskania, zobowiązania poręczycieli oraz ustalony termin spłaty;
- rejestr wpłat o wartości przekraczającej łącznie od jednej osoby fizycznej kwotę

minimalnego wynagrodzenia za pracę (tj. kwoty 1 680 zł), ze wskazaniem imienia, nazwiska oraz miejscowości zamieszkania takiej osoby.

Komitet wyborczy uczestniczący w wyborach w więcej niż jednym okręgu wyborczym może utworzyć jedną stronę internetową, lecz prowadzi i umieszcza na stronie internetowej odrębne rejestry wpłat i kredytów związane z pozyskiwaniem środków na kampanię wyborczą w poszczególnych okręgach.

5. Finansowanie kampanii wyborczej jest jawne.

Pełnomocnik finansowy komitetu wyborczego ma obowiązek sporządzenia i przedłożenia Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdania o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych komitetu, w tym o uzyskanych kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania – w terminie 3 miesięcy od dnia wyborów.

Pełnomocnik finansowy (pełnomocnicy finansowi) komitetu wyborczego uczestniczącego w wyborach w więcej niż jednym okręgu wyborczym sporządza (sporządzają) odrębne sprawozdania finansowe dotyczące każdego z okręgów wyborczych.

Termin przedłożenia sprawozdania finansowego upływa w dniu 8 grudnia 2014 r. Obowiązek sprawozdawczy dotyczy także komitetów, które uległy rozwiązaniu przed dniem wyborów.

Obowiązek sprawozdawczy dotyczy wszystkich komitetów wyborczych, których zawiadomienia o utworzeniu zostały przyjęte przez Państwową Komisję Wyborczą.

Za prawdziwość danych, zawartych w sprawozdaniu finansowym odpowiada pełnomocnik finansowy.

6. Sprawozdania finansowe komitetów Państwowa Komisja Wyborcza podaje do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej w terminie 30 dni od dnia złożenia sprawozdania. Nadwyżkę pozyskanych środków nad poniesionymi wydatkami, w przypadku komitetu wyborczego partii politycznej przekazuje się na Fundusz Wyborczy tej partii a komitetu koalicyjnego partii politycznych na fundusze wyborcze partii wchodzących w skład koalicji, w proporcjach określonych w umowie koalicyjnej.

W razie braku stosownych postanowień w umowie koalicyjnej, środki przekazuje się na rzecz organizacji pożytku publicznego.

Komitety wyborczy wyborców przekazuje nadwyżkę na rachunek organizacji pożytku publicznego. Komitet wyborczy uczestniczący w wyborach w więcej niż jednym okręgu wyborczym rozlicza nadwyżkę odrębnie dla każdego okręgu.

Szczegółowe wyjaśnienia w sprawach finansowania kampanii wyborczych w wyborach uzupełniających w dniu 7 września 2014 r. są zamieszczone na stronie www.pkw.gov.pl (ZKF 5721-1/14).

- * Państwowa Komisja Wyborcza zgodnie z ustawowym obowiązkiem przystąpiła do badania informacji i sprawozdań finansowych partii politycznych za 2013 r., odpowiednio do danych przedstawionych w komunikatach:

KOMUNIKAT PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

z dnia 5 maja 2014 r.

w sprawie sprawozdań o źródłach pozyskania środków finansowych przez partie polityczne w 2013 r.

Na podstawie art. 38 ust. 4 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2011 r. Nr 155, poz. 924) Państwowa Komisja Wyborcza ogłasza przedłożone jej przez partie polityczne sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych w 2013 r.

Obowiązek złożenia sprawozdań ciążył na 77 partiach politycznych wpisanych do ewidencji partii politycznych (EwP), prowadzonej przez Sąd Okręgowy w Warszawie, według stanu na dzień 31 grudnia 2013 r.

W ustawowym terminie sprawozdania złożyło 69 partii politycznych, spośród których 27 było zobowiązanych do załączenia opinii i raportu biegłego rewidenta z badania sprawozdania w zakresie wpływów na Fundusz Wyborczy.

Polska Partia Narodowa (EwP 180) złożyła sprawozdanie po upływie terminu ustawowego.

Ponadto sprawozdania złożyły Partia Postępu Antyklerykalna Polska (EwP 155) i Przymierze Narodu Polskiego (EwP 294), które zostały wykreślone z ewidencji w 2013 r.

Przedłożone sprawozdania partii politycznych stanowią załączniki nr 1–72 do niniejszego komunikatu, według załączonego wykazu, w kolejności numerów ewidencyjnych partii.

Nie złożyły sprawozdań partie polityczne:

1. Ruch Odbudowy Polski (EwP 5),
2. Sztandar Matki Boskiej Licheńskiej Bolesnej Królowej Polski (EwP 246),
3. Porozumienie Pokoleń (EwP 252),
4. Ruch Ludowo-Narodowy (EwP 258),
5. Partia Zielonych (EwP 260),
6. Polska Socjalistyczna Partia Robotnicza (EwP 287),
7. Przedsiębiorcy Rzeczypospolitej Polskiej (EwP 329).

KOMUNIKAT PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

z dnia 5 maja 2014 r.

w sprawie informacji finansowych partii politycznych o otrzymanej subwencji oraz o poniesionych z subwencji wydatkach w 2013 r.

Na podstawie art. 34 ust. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2011 r. Nr 155, poz. 924) Państwowa Komisja Wyborcza ogłasza przedłożone jej informacje finansowe partii politycznych o otrzymanej subwencji oraz o poniesionych z subwencji wydatkach w 2013 r.

Obowiązek złożenia informacji finansowych, wraz z opinią i raportem biegłego rewidenta, ciążył na 5 partiach politycznych, które w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, przeprowadzonych w dniu 9 października 2011 r., spełniły wymogi określone w art. 28 ust. 1 pkt 1 ustawy o partiach politycznych. Wszystkie zobowiązane do tego partii złożyły informacje finansowe z załączoną opinią i raportem biegłego rewidenta.

Przedłożone informacje finansowe stanowią załączniki nr 1–5 do niniejszego komunikatu, według załączonego wykazu, w kolejności numerów ewidencyjnych partii politycznych (EwP): nr 1 – Polskie Stronnictwo Ludowe (EwP 34), nr 2 – Sojusz Lewicy Demokratycznej (EwP 87), nr 3 – Prawo i Sprawiedliwość (EwP 124), nr 4 Platforma Obywatelska Rzeczypospolitej Polskiej (EwP 131), nr 5 Twój Ruch (EwP 313).

(Załączniki wymienione w komunikatach zawierające teść sprawozdań i informacji są dostępne na stronie internetowej www.pkw.gov.pl w części: finansowanie partii politycznych).

WSPÓLDZIAŁANIE I WYMIANA DOŚWIADCZEŃ

- * W dniu 9 kwietnia 2014 r. przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej S. Jaworski i sekretarz Komisji K. Czaplicki uczestniczyli w Zgromadzeniu Ogólnym Sędziów Trybunału Konstytucyjnego.
- * W dniu 14 kwietnia 2014 r. zastępca przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej A. Kisielewicz uczestniczył w Ambasadzie Republiki Indii w spotkaniu na temat: „W jaki sposób Indie przeprowadzają największe na świecie wybory”. Przedstawiciel gospodarza spotkania wygłosił referat poświęcony zbliżającym się wyborom w Indiach, sędzia Kisielewicz przedstawił referat na temat polskiego systemu wyborczego.
- * W dniu 3 maja 2014 r. zastępca przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej St. Kosmał uczestniczył w obchodach państwowych Święta 3 Maja.
- * W dniu 9 maja 2014 r. dyrektor Zespołu Kontroli Finansowania Partii Politycznych i Kampanii Wyborczych Krajowego Biura Wyborczego K. Lorentz na zaproszenie Uczelni Łazarskiego w Warszawie, wygłosił dla studentów tej uczelni wykład na temat wyborów do Parlamentu Europejskiego.
- * W dni 12 maja 2014 r. przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej S. Jaworski i sekretarz K. Czaplicki uczestniczyli na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie, w ogólnopolskiej konferencji naukowej na temat: Kierunki zmian w prawie

wyborczym. Konferencję zorganizowano w związku z 15-leciem Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, przedstawiono 12 interesujących tematów dotyczących m.in. ogólnych tendencji zmian w prawie wyborczym, kwot wyborczych, finansowania kampanii wyborczych, frekwencji wyborczej; przedstawiono wyniki badań opinii Polaków o prawie wyborczym, mechanizmach kampanii wyborczej. Przewodniczący patronował konferencji, otworzył obrady i wygłosił referat wprowadzający.

- * W dniu 15 maja przewodniczący i sekretarz Państwowej Komisji Wyborczej spotkali się w siedzibie Komisji z przedstawicielami ministerstwa spraw wewnętrznych Islandii. Tematem spotkania było przedstawienie polskiego systemu organów wyborczych oraz trybu stwierdzania ważności wyborów (protesty wyborcze).
- * W dniu 22 maja 2014 r. w godzinach przedpołudniowych przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej S. Jaworski i sekretarz Komisji K. Czaplicki oraz dyrektor Zespołu Kontroli Finansowania Partii Politycznych i Kampanii Wyborczych K. Lorentz na prośbę Instytutu Wyborczego na Rzecz Trwałej Demokracji w Afryce (EISA), spotkali się z przedstawicielami organów zarządzających wyborami i regionalnych parlamentów afrykańskich, Zimbabwe, Botswany, Rwandy, Południowej Afryki; przedstawiono informacje na temat prawa wyborczego i organizacji wyborów w Polsce.
- * W dniu 4 czerwca 2014 r. przewodniczący PKW S. Jaworski uczestniczył na zaproszenie Prezydenta RP i Marszałka Sejmu w uroczystościach obchodów 25-lecia Wolności oraz w Zgromadzeniu Narodowym w Sejmie w celu wysłuchania Orędzia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.
- * W dniu 5 czerwca 2014 r. przewodniczący i sekretarz Państwowej Komisji Wyborczej wzięli udział na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu w konferencji naukowej na temat prawa wyborczego i z okazji jubileuszu 5-lecia studenckiego Koła Naukowego Prawa Wyborczego „Elektor”.

- * W dniu 12 czerwca 2014 r. przewodniczący Komisji S. Jaworski i sekretarz K. Czaplicki wzięli udział w uroczystości zakończenia kolejnego cyklu studiów wyborczych w Centrum Studiów Wyborczych na Uniwersytecie Łódzkim, zaś
- * w dniu 17 czerwca 2014 r. na zaproszenie Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego uczestniczyli w Zgromadzeniu Ogólnym Sędziów Sądu Najwyższego.
- * Sekretarz Państwowej Komisji Wyborczej K. Czaplicki uczestniczył regularnie w pracach prowadzonych w Sejmie i Senacie nad zmianami w ustawie – Kodeks wyborczy.